

Agenda

Teitl y cyfarfod:	Cyfarfod Bwrdd CNC – Cyfarfod Cyhoeddus
Dyddiad y cyfarfod:	Dydd Iau 23 Ionawr 2025
Amser y cyfarfod:	9:00 – 12:40

Amser Eitem

Materion Rhagarweiniol

9:00 **Eitem 1. Dechrau'r Cyfarfod**

(5 munud)

- Croeso
- Datganiad Buddiannau
- Egluro trefn y cyfarfod

Noddwr a Chyflwynydd: Syr David Henshaw (Cadeirydd)

Crynodeb: NODI unrhyw ddatganiadau o fuddiannau

9:05 **Eitem 2. Adolygu Cofnodion a'r Log Camau Gweithredu**

(5 munud)

- 2A. Adolygu Cofnodion Cyfarfod Cyhoeddus 21 Tachwedd
2B. Adolygu'r Log Camau Gweithredu Cyhoeddus

Noddwr a Chyflwynydd: Syr David Henshaw (Cadeirydd)

Crynodeb: CYMERADWYO cofnodion y cyfarfod blaenorol a'r Log Camau Gweithredu

---

Cefndir

9:10 **Eitem 3. Yr wybodaeth ddiweddaraf gan y Cadeirydd**

(10 munud)

Noddwr a Chyflwynydd: Syr David Henshaw (Cadeirydd)

Crynodeb: NODI diweddariad y Cadeirydd i'r Bwrdd gan gynnwys disgrifiad byr o'r hyn a drafodwyd yng nghyfarfod preifat y Bwrdd

---

9:20 **Eitem 4. Adroddiad gan y Prif Weithredwr**

(10 munud)

Noddwr a Chyflwynydd: Ceri Davies, Prif Weithredwr Dros Dro

Crynodeb: NODI'r sefyllfa bresennol a diweddarau'r Bwrdd ar weithgareddau allweddol

Cyfeirnod papur: 25-01-B01

Llywodraethu, Risg a Sicrwydd

9:30

(20 munud)

Eitem 5. Adroddiadau Diweddarau y Pwyllgorau a'r Fforymau

Noddwyr a Chyflwynwyr: Cadeiryddion Pwyllgorau

- Pwyllgor Archwilio a Rheoli Risg – 13 Rhagfyr
Cyf Papur: 25-01-B02
- Pwyllgor Cynghori ar Dystiolaeth
- Pwyllgor Cyllid – 5 Rhagfyr ac 8 Ionawr
Cyfeirnod papur: 25-01-B03
- Pwyllgor Rheoli Perygl Llifogydd (FRMC)
Cyfeirnod papur: 25-01-B04
- Pwyllgor Ystad Tir
- Pwyllgor Pobl a Chwsmeriaid – 10 Rhagfyr
Cyfeirnod papur: 25-01-B05
- Pwyllgor Ardaloedd Gwarchoddedig
- Fforwm Rheoli Tir Cymru
Cyfeirnod papur: 25-01-B06
- Fforwm Pysgodfeydd Cymru
Cyfeirnod papur: 25-01-B07
- Fforwm Rheoli Dŵr Cymru
Cyfeirnod papur: 25-01-B08
- Fforwm Mynediad Cenedlaethol Cymru
Cyfeirnod papur: 25-01-B09
- Grŵp Galluogi'r Sector Amgylcheddol
Cyfeirnod papur: 25-01-B10

Crynodeb: NODI'r diweddariadau gan Bwyllgorau'r Bwrdd a Fforymau CNC, mewnol ac allanol, a chyfarfodydd a gynhaliwyd

---

9:50

(10 munud)

Eitem 6. Rheoli Busnes Bwrdd

Noddwr a Chyflwynydd: Syr David Henshaw (Cadeirydd)

Pynciau i'w trafod:

a) Eitemau'r Cadeirydd

Arweinydd: Syr David Henshaw

---

b) Eitemau Aelodau'r Bwrdd

Arweinydd: Aelodau'r Bwrdd:

Crynodeb: Trafod unrhyw faterion sy'n codi

c) Edrych i'r dyfodol

Arweinydd: Natalie Williams, Dirprwy Ysgrifennydd y Bwrdd ac
Arweinydd Tîm Ysgrifenyddiaeth y Bwrdd

Crynodeb: Adolygu'r 'Edrych i'r dyfodol' y Bwrdd

Cyfeirnod papur: 25-01-B11

Cyflawni ein Cynllun

**10:00
(20 munud)**

Eitem 7. Adroddiad Perfformiad Cyllid

Noddwr: Rachael Cunningham, Cyfarwyddwr Gweithredol Cyllid a
Gwasanaethau Corfforaethol

Cyflwynydd: Rob Bell, Pennaeth Cyllid

Crynodeb: CYMERADWYO'r sefyllfa ariannol ddiweddaraf

Cyfeirnod papur: 25-01-B12

**10:20
(15 munud)**

Eitem 8. Cyllideb Ardaloedd Draenio Mewnol

Noddwr: Rachael Cunningham, Cyfarwyddwr Gweithredol Cyllid a
Gwasanaethau Corfforaethol

Cyflwynydd: Rob Bell, Pennaeth Cyllid

Crynodeb: CYMERADWYO'r Gyllideb Ardaloedd Draenio Mewnol

Cyfeirnod papur: 25-01-B13

**10:35
(20 munud)**

Egwyl

Cynllunio strategol

**10:55
(90 munud)**

Eitem 9. NRW2030 & Diweddariad Trawsnewid

Noddwr: Rachael Cunningham, Cyfarwyddwr Gweithredol Cyllid a
Gwasanaethau Corfforaethol

Cyflwynydd: Vic Rose-Piper, Pennaeth Gwasanaethau Cymorth Busnes
ac Adfywio, Matt Harrington, Pennaeth Dros Dro DdAT

Crynodeb: Y Bwrdd i drafod cyfeiriad CNC yn y dyfodol

**12:25
(10 munud)**

Eitem 10. Sut wnaethom ni yn y cyfarfod hwn

Noddwr: Syr David Henshaw, Cadeirydd

Crynodeb: Adolygiad o'r cyfarfod

**12:35
(5 munud)**

Eitem 11. UNRHYW FATER ARALL

12:40   **Diwedd y cyfarfod**

12:40   **Sesiwn Holi ac Ateb i'r Cyhoedd**
(20 munud)

13:00   **Diwedd y Cyfarfod Cyhoeddus**

Cofnodion DRAFFT heb eu cadarnhau

Teitl y cyfarfod:	Cyfarfod Bwrdd CNC – Cyfarfod Cyhoeddus
Lleoliad:	Ystafell Fwrdd, CP2 a Microsoft Teams
Dyddiad y cyfarfod:	21 Tachwedd 2024
Aelodau'r Bwrdd yn bresennol:	Syr David Henshaw Yr Athro Steve Ormerod, Dirprwy Gadeirydd Ceri Davies, Prif Weithredwr Dros Dro Geraint Davies Dr Pete Fox Yr Athro Calvin Jones Lesley Jones Yr Athro Rhys Jones Mark McKenna Kath Palmer Helen Pittaway Dr Rosie Plummer
Aelodau o'r Tîm Gweithredol yn bresennol:	Prys Davies, Cyfarwyddwr Gweithredol Strategaeth a Datblygu Corfforaethol Sarah Jennings, Cyfarwyddwr Gweithredol Cyfathrebu, Cwsmeriaid a Masnachol Rachael Cunningham, Cyfarwyddwr Gweithredol Cyllid a Gwasanaethau Corfforaethol Dominic Driver, Cyfarwyddwr Gweithredol Tystiolaeth, Polisi a Thrwyddedu Dros Dro Rhian Jardine, Pennaeth Morol a DPAS (yn dirprwyo ar ran Gareth O'Shea, Cyfarwyddwr Gweithredol Gweithrediadau) Vic Rose-Piper, Pennaeth Gwasanaethau Cefnogi Busnes ac Adfywio (yn dirprwyo ar ran y Cyfarwyddwr Gweithredol Cyllid a Gwasanaethau Corfforaethol)
Mynychwyr yn bresennol:	Phil Williams, Pennaeth Llywodraethu ac Ysgrifennydd y Bwrdd (Pob eitem) Rob Bell, Pennaeth Cyllid - eitem 6 Charlotte Morgan, Rheolwr Lles, Iechyd a Diogelwch - eitem 7 Sarah Williams, Pennaeth Strategaeth Gorfforaethol a Swyddfa Rheoli Rhaglenni (PMO) – eitem 8

Arsylwyr Cyhoeddus yn bresennol:

Kim Waters

Ysgrifenyddiaeth:

Natalie Williams, Dirprwy Ysgrifennydd y Bwrdd ac Arweinydd Tîm Ysgrifenyddiaeth y Bwrdd
Sian Johnston, Tîm Ysgrifenyddiaeth y Bwrdd

Datganiadau o Ddiddordeb:

- Dr Rosie Plummer - Aelod Awdurdod Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro - rhyngweithiadau eang gan gynnwys Withyhedge gyda CNC gan gynnwys dynodiad tirwedd Parc Cenedlaethol a pharthau gwarchod gan gynnwys afonydd ACA, parthau morol, derbynnydd grant amrywiol a chydweithredwr
- Yr Athro Steve Ormerod – Cadeirydd y Grŵp Cynghori ar Wyddoniaeth ac Aelod o'r Bwrdd Marchnadoedd Amgylcheddol newydd; Cadeirydd y Grŵp Cynghori ar Adar sy'n Bwyta Pysgod; Is-lywydd RSPB
- Geraint Davies – Mentor gyda Cyswllt Ffermio; Cysylltai Canolfan Ymchwil Ucheldir Pwllpeiran
- Yr Athro Rhys Jones – rhan o brosiect ymchwil wedi'i ariannu gyda Phrifysgol Coventry a fydd yn archwilio datblygiad a gweithrediad cynnar y Cynllun Ffermio Cynaliadwy

---

Eitem 1. Dechrau'r Cyfarfod

1. Agorodd y Cadeirydd y cyfarfod, croesawodd bawb, ac eglurodd drefn y cyfarfod. Nodwyd datganiadau o ddiddordeb ac ymddiheuriadau fel y'u gwelir uchod.

Eitem 2. Adolygu Cofnodion a'r Log Camau Gweithredu

Eitem 2A. Adolygu Cofnodion Cyfarfod 26 Medi

2. Cafodd cofnodion cyfarfod cyhoeddus y Bwrdd ar 26 Medi eu hadolygu a'u cytuno.

Eitem 2B. Adolygu'r Log Camau Gweithredu

3. Cafodd y Log Camau Gweithredu ei adolygu a'i nodi.

Eitem 3. Y wybodaeth ddiweddaraf gan y Cadeirydd

4. Nododd y Cadeirydd ei fod wedi llofnodi'r Siarter ar gyfer Teuluoedd mewn Profedigaeth drwy Drasiedi Gyhoeddus a diolchwyd i'r Cyfarwyddwr Gweithredol Gweithrediadau am ei waith ar hyn.

Eitem 4. Adroddiad gan y Prif Weithredwr

5. Rhoddodd y Prif Weithredwr Dros Dro y wybodaeth ddiweddaraf am eitemau yn ychwanegol at yr Adroddiad ysgrifenedig. Roedd tîm yn canolbwyntio ar y Bil Mesurau Arbennig Dŵr ac yn gweithio gyda chydweithwyr yn Llywodraeth Cymru (LIC) ar hyn. Roedd CNC yn aros am benderfyniad terfynol gan Ofwat ynghylch yr Adolygiad Prisiau (PR)24, a oedd i fod i gyrraedd ar 19 Rhagfyr 2024. Byddai'r Bwrdd yn cael y wybodaeth ddiweddaraf am hyn. Pe bai'r penderfyniad terfynol yn unol â'r Cynllun Busnes terfynol a gyflwynwyd gan Dŵr Cymru/Welsh Water (DCWW) byddai hyn yn dechrau ym mis Ebrill 2025 hyd at 2030. Byddai'r Cadeirydd a swyddogion CNC yn mynychu cyfarfod Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch Dŵr Cymru ym mis Rhagfyr i graffu ar eu camau gweithredu i wella eu sgôr perfformiad dwy seren.
6. Byddai'r cyfnod ymgynghori ar y cynigion ar gyfer y Parc Cenedlaethol yn dod i ben ar 16 Rhagfyr. Diolchwyd i'r cyhoedd a oedd wedi cymryd rhan hyd yn hyn. Cafwyd presenoldeb da iawn yn y digwyddiadau ymgynghori, ac amlinellwyd gweddill y sesiynau. Canmolwyd y tîm am eu gwaith ar y Parc Cenedlaethol arfaethedig. Pe bai digon o dystiolaeth i gyflwyno gorchymyn dynodi, byddai'n cael ei roi i Lywodraeth Cymru a fyddai wedyn yn gwneud y penderfyniad terfynol.
7. Roedd y Prif Weithredwr Dros Dro wedi cyfarfod â nifer o randdeiliaid gan gynnwys Archwilydd Cyffredinol Cymru a chydweithwyr yn Llywodraeth Cymru. Byddai cyfarfodydd gyda rhanddeiliaid eraill megis Cymdeithas Saethu a Chadwraeth Prydain (BASC) yn cael eu cynnal yn y Ffair Aeaf ar 25 Tachwedd. Nododd Dr Pete Fox y dylid canmol BASC am eu gwaith yn hyrwyddo ergydion diwenwyn ar gyfer bwledi.
8. Roedd yr Achos dros Newid yn parhau gyda'r broses baru, a'r cam nesaf i staff fyddai datganiadau o ddiddordeb. Roedd rhanddeiliaid yn cael eu cynnwys i drafod y gwasanaethau newydd a sut roedd CNC yn rheoli'r cyfnod pontio.
9. Mewn ymateb i ymholiad, eglurwyd bod CNC wedi bod yn rhan o Rwydwaith Asiantaeth Diogelu'r Amgylchedd ers 2013 a'i fod yn rhwydwaith pwysig i ddysgu gan eraill yn ogystal â rhannu'r hyn a ddysgwyd. Cafwyd cyfle i ddysgu ar y cyd gyda gwledydd eraill hefyd, gan gynnwys rhannu'r Adroddiad ar Sefyllfa Adnoddau Naturiol (SoNaRR) a oedd yn unigryw i Gymru.

Eitem 5. Adroddiadau Diweddarau y Pwyllgorau a'r Fforymau

10. Nododd Kath Palmer, Cadeirydd y Pwyllgor Archwilio a Rheoli Risg (ARAC) fod ARAC wedi craffu ar yr Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon terfynol (ARA) a'u cymeradwyo yn eu cyfarfod ar 7 Hydref, a'u bod wedi cael eu cyflwyno yn y Senedd ers hynny.
11. Rhoddodd yr Athro Steve Ormerod, Cadeirydd y Pwyllgor Cynghori ar Dystiolaeth (EAC) ddiweddariad o'r cyfarfod a gynhaliwyd ar 22 Hydref. Roedd y drafodaeth wedi cynnwys tystiolaeth o'r amgylchedd morol, o ran ceisio ei adfer a'i warchod ond hefyd caniatáu datblygiad lle bo'n briodol. Trafodwyd egwyddorion buddsoddi cynaliadwy hefyd, yn ogystal â'r adroddiad SoNaRR Interim a'r Strategaeth Dystiolaeth ddrafft. Gofynnodd y Bwrdd am weld y Strategaeth.

CAM GWEITHREDU: Y Pennaeth Tystiolaeth a Gwybodaeth i ddarparu'r Strategaeth Dystiolaeth ddrafft i'r Bwrdd.

12. Nododd Helen Pittaway, Cadeirydd y Pwyllgor Cyllid (FC) na chynhaliwyd unrhyw gyfarfodydd ers cyfarfod diwethaf y Bwrdd.
13. Rhoddodd Dr Pete Fox, Cadeirydd y Pwyllgor Rheoli Perygl Llifogydd (FRMC), y wybodaeth ddiweddaraf i'r Bwrdd am y cyfarfod a gynhaliwyd ar 3 Hydref. Nodwyd cynnwys y papur gan gynnwys adolygiad Comisiwn Seilwaith Cenedlaethol Cymru (CSCC) o seilwaith llifogydd, yr adolygiad o'r Rhaglen Gyfalaf ac y byddai trafodaeth yn y dyfodol ar yr Ardaloedd Draenio Mewnol (IDDs). Nododd Geraint Davies fod y cyhoedd sydd wedi cael eu heffeithio gan yr Ardaloedd Draenio Mewnol yn Nhan Lan yn anhapus gyda'r dull gweithredu ac nad oedd llwybr apêl. Byddai hyn yn cael ei drafod ymhellach gan FMRC.
14. Holwyd ynghylch y cysylltiad rhwng CNC a Chomisiwn Seilwaith Cenedlaethol Cymru (NICW), ac eglurwyd bod y Pennaeth Rheoli Perygl Llifogydd a Digwyddiadau wedi bwydo i mewn i'w hadolygiad. Roedd yr Athro Calvin Jones wedi mynychu lansiad canfyddiadau NICW a byddai eu darn nesaf o waith yn trafod addasu hinsawdd.
15. Rhoddodd yr Athro Calvin Jones, Cadeirydd y Pwyllgor Ystâd Tir (LEC), y wybodaeth ddiweddaraf i'r Bwrdd am y cyfarfod a gynhaliwyd ar 9 Hydref. Derbyniwyd y papur, ac roedd ymweliad safle wedi'i gynnal gyda Trydan Gwyrdd Cymru ar fferm wynt Pen y Cymoedd, sydd wedi'i lleoli ger mawndir, lle'r oedd mater newydd wedi codi gan fod llawer o lygod pengrwn y dŵr yn bresennol yr ardal. Holwyd ynghylch y tensiwn rhwng datblygu ffermydd gwynt a mawn, a nodwyd bod Penderfyniadau Cynllunio ac Amgylchedd Cymru (PEDW) ar fin gwneud penderfyniadau ar dri datblygiad mawr ger mawn. Roedd un penderfyniad wedi'i wneud a byddai gwybodaeth bellach yn cael ei dosbarthu i aelodau'r Bwrdd. Byddai adroddiad cynhwysfawr ar blannu cydadferol yn cael ei ddarparu i'r Bwrdd maes o law.

CAM GWEITHREDU: Pennaeth y Gwasanaethau Morol a'r Gwasanaeth Cynghori ar Gynlluniau Datblygu (DPAS) i ddarparu gwybodaeth ynghylch penderfyniad datblygu ynni adnewyddadwy a wnaed gan PEDW.

16. Nododd Mark McKenna, Cadeirydd y Pwyllgor Pobl a Chwsmeriaid (PCC) na chynhaliwyd unrhyw gyfarfodydd ers cyfarfod diwethaf y Bwrdd.
17. Rhoddodd Dr Rosie Plummer, Cadeirydd y Pwyllgor Ardaloedd Gwarchodedig (PrAC), ddiweddariad i'r Bwrdd ar y cyfarfod a gynhaliwyd ar 17 Hydref. Rhoddwyd eglurder pellach ar Safle, esboniwyd mai cronfa ddata fewnol ar gyfer CNC oedd hon. Gofynnwyd a fyddai cyllid ar gael ar gyfer cytundebau rheoli tir newydd, fodd bynnag, nodwyd y byddai'r cyllid a gyhoeddwyd ar gyfer parhau gyda chytundebau rheoli tir presennol. Byddai cyllid ar gyfer rhai newydd yn cael ei drafod mewn trafodaethau Cyllidebol gyda Llywodraeth Cymru (LIC). Holodd aelodau'r Bwrdd sut y gallai CNC wneud yn well o ran defnyddio technoleg fodern i leihau'r baich ar staff sy'n monitro cytundebau rheoli tir, a byddai PrAC yn trafod hyn ymhellach.

18. Rhoddodd yr Athro Rhys Jones, Cadeirydd Fforwm Rheoli Tir Cymru (WLMF), ddiweddiad i'r Bwrdd ar y cyfarfod diweddar a derbyniwyd y papur. Byddai'r Pwyllgor Cynghori Rhanbarthol ar Goedwigaeth (RAC) yn cael ei wahodd i gyfarfod nesaf Fforwm Rheoli Tir Cymru. Y gobaith oedd y byddai Dr Susannah Bolton, y cadeirydd allanol annibynnol a fu'n goruchwyllo'r adolygiad statudol o Reoliadau Adnoddau Dŵr (Rheoli Llygredd Amaethyddol) (Cymru) 2021, yn adrodd yn ôl i Fforwm Rheoli Tir Cymru yn dilyn yr adolygiad hwn. Roedd y data wedi'i gasglu ar gyfer yr adolygiad o fforymau CNC, a byddai hwn yn dychwelyd i WLMF ar ôl dadansoddi'r data.
19. Rhoddodd yr Athro Steve Ormerod, Cadeirydd Fforwm Pysgodfeydd Cymru (WFF) a Fforwm Rheoli Dŵr Cymru (WWMF) y newyddion diweddaraf i'r Bwrdd a nododd na fu cyfarfod o'r WFF ers cyfarfod diwethaf y Bwrdd. Roedd WWMF wedi cyfarfod, ac roeddent wedi cael cyflwyniadau gan Hafren Dyfrdwy a Dŵr Cymru ynghylch y bwriad rhag-benderfynu ar gyfer Adolygiad o Brisiau (PR)24 a sut yr addaswyd y rhaglenni drwy OfWat. Roedd cyflwyniad hefyd wedi'i roi ar fwyngloddiau metel ac amlygwyd bod tua 700km o afonydd Cymru wedi'u heffeithio gan ddraeniad o fwyngloddiau metel. Roedd nifer dda wedi mynychu cyfarfod a gynullwyd gan yr Eglwys yng Nghymru yng Nghaerdydd, lle'r oedd diddordeb a phryder eang ynghylch cyflwr yr amgylchedd dŵr.
20. Roedd Dr Pete Fox wedi mynychu Seminar Adfer Afonydd CNC, roedd llawer o sefydliadau allanol wedi mynychu ac roedd yn amlwg bod momentwm y tu ôl i adfer afonydd. Cynhaliwyd y digwyddiad i drafod gwaith adfer ar raddfa fawr, a byddai cinio'n cael ei gynnal lle byddai gwobr Adfer Afonydd yn cael ei chyflwyno.
21. Rhoddodd Geraint Davies, Cadeirydd Fforwm Mynediad Cenedlaethol Cymru (FfCC), y wybodaeth ddiweddaraf i'r Bwrdd am y cyfarfod diweddaraf - roedd y trafodaethau'n cynnwys y Parciau Cenedlaethol, seilwaith, a thrafnidiaeth gynaliadwy yng Nghymru.
22. Nododd Lesley Jones, Cadeirydd Grŵp Galluogi Sector yr Amgylchedd (EESG) y byddai'r grŵp yn adolygu'r cylch gorchwyl (ToR) i sicrhau bod y Grŵp yn canolbwyntio ar weithredu fel nad fforwm drafod yn unig fyddai hwn. Roedd eu cyfarfod diweddaraf wedi cynnwys trafodaeth ar Brosiect Arddangosiadol Teifi a chyllid hirdymor gan y Trysorlys.

Eitem 6. Adroddiad ar Berfformiad Cyllid

Cyflwynydd: Rob Bell, Pennaeth Cyllid

23. Cyflwynodd y Cyfarwyddwr Gweithredol Cyllid a Gwasanaethau Corfforaethol (F&CS) yr eitem a rhoddodd y Pennaeth Cyllid drosolwg o'r papur. Nodwyd y byddai'r Pwyllgor Cyllid yn adolygu'r Adroddiad yn fanylach yn eu cyfarfod ym mis Rhagfyr. Roedd y gyllideb gyffredinol wedi cynyddu i £272.9m. Roedd y rhagolwg incwm pren wedi cynyddu, felly nid oedd angen i Llyw Cym lenwi am hyn mwyach. Roedd yr incwm Masnachol wedi cynyddu a chafwyd cadarnhad y byddai Llyw Cym yn cyfrannu £1.5m ychwanegol tuag at y dyfarniad cyflog. Bu cynnydd hefyd mewn incwm taliadau.
24. Roedd angen ail-ragolygu gwariant ar Stiwardiaeth Tir a Hyfforddiant. Byddai ymagwedd fwy darbodus yn cael ei mabwysiadu tuag at or-raglennu, er mwyn osgoi'r risg o danwariant. Roedd yr arbedion cyflog ar y trywydd cywir i gael eu cyflawni, ac

roedd cyllid wedi'i neilltuo ar gyfer diswyddiadau posibl. Fodd bynnag, ni fyddai'r ffigwr ar gyfer diswyddiadau yn hysbys tan fis Chwefror yn unol ag amserlen yr Achos dros Newid. Roedd £1.3m ychwanegol wedi'i ddarparu ar gyfer cyfraniadau pensiwn ar gyfer Cynllun Pensiwn y Gwasanaeth Sifil (CSPS). Byddai cyllid pellach yn cael ei ddyrannu gan Lywodraeth Cymru ar gyfer cronfeydd.

25. Amlygwyd rhwymedigaethau parhaus gan gynnwys IR35 aThy Cambria. Ceisiwyd cynrychiolaeth gyfreithiol newydd ar gyferThy Cambria, fodd bynnag roedd risg na fyddai modd datrys y sefyllfa tan y flwyddyn ariannol nesaf. Roedd yr holl ganlyniadau posibl yn cael eu hystyried. Byddai unrhyw arbedion a wneir yn y gyllideb eleni yn cael eu talu'n ôl i Llyw Cym i'w talu ar gyfrif ar gyfer IR35. Roedd pwysau hefyd ar rai costau llifogydd a thrydan ac roedd hyn yn cael ei adolygu. Byddai'r risgiau'n cael eu hystyried ymhellach gan y Pwyllgor Cyllid.
26. Holwyd am rwymedigaethau dyraniad y cynllun pensiwn. Eglurwyd bod prisiad yn cael ei ddarparu bob tair blynedd o'r ffioedd cyfraniadau pensiwn a ddylai ddod ag ymrwymadau'r dyfodol i lawr. Nodwyd bod y gwarged pensiwn mewn sefyllfa dda ar hyn o bryd.
27. Cadarnhawyd bod CNC ar y trywydd iawn gyda'r rhagolwg blwyddyn lawn, ond roedd yn ymddangos yn sicr na fyddai'r dyraniad llawn o ddŵr a chyfalaf yn cael ei ddefnyddio. Byddai hyn yn cael ei ystyried dros y mis nesaf gyda'r Tîm Gweithredol (ET). Eglurwyd y cronfeydd wrth gefn, bod hyn yn berthnasol i falansau taliadau yn unig gan fod gan CNC y gallu i'w cario ymlaen o flwyddyn i flwyddyn.

CYMERADWYWYD: Cymeradwyodd y Bwrdd y newidiadau i'r rhagolwg diweddaraf, o £269.0m i £272.9m. Nododd y Bwrdd y perfformiad ariannol hyd at ddiwedd mis Medi 2024.

Eitem 7. Adroddiad Chwarter 2 Lles, Iechyd a Diogelwch

Cyflwynydd: Charlotte Morgan, Rheolwr Lles, Iechyd a Diogelwch

28. Cyflwynodd y Cyfarwyddwr Gweithredol Strategaeth a Datblygiad Corfforaethol (CS&D) yr eitem. Darparodd y Rheolwr Lles, Iechyd a Diogelwch uchafbwyntiau allweddol o'r papur. Roedd tri Adolygiad o Ddigwyddiadau Difrifol (SIRs) wedi'u comisiynu; roedd 5 SIR wedi'u gohirio oherwydd eu bod yn aros am gyfarwyddiadau pellach gan eraill megis yr Awdurdod Gweithredol Iechyd a Diogelwch (HSE); roedd tri SIR wedi'u cwblhau; roedd wyth SIR wedi'u cau. Y rheswm am y nifer uchel o'r SIRs a gaewyd oedd nad oedd angen unrhyw gamau pellach gan CNC fel parti â diddordeb ar ôl i'r achosion fod gerbron y Crwner.
29. Roedd un achos Rheoliadau Adrodd am Glefydau a Digwyddiadau Peryglus (RIDDOR), sef aelod o staff a gafodd lithriad/baglu ar dir anwastad - gyda'r anafiadau'n ddifrifol. Roedd yr Awdurdod Gweithredol Iechyd a Diogelwch wedi'i hysbysu ac roedd yr aelod o staff yn gwella ac roedd disgwyl iddo ddychwelyd i'r gwaith yn fuan. Roedd nifer o fentrau lles wedi'u lansio gan gynnwys y Rhaglen Cymorth i Weithwyr newydd, Vivup, a sesiynau ymwybyddiaeth straen i reolwyr. Nododd Cyfarwyddwr Gweithredol

CS&D fod Archwiliad Mewnol wedi'i gwblhau ar y broses SIR a oedd wedi arwain at ganlyniad cadarnhaol. Byddai hyn yn cael ei gyflwyno i ARAC ym mis Rhagfyr.

30. Gofynnodd y Bwrdd am gynllun gwaith manwl ar gyfer Gwlad y Sgydau o ystyried nifer y digwyddiadau a marwolaethau a ddigwyddodd yno. Byddai hyn yn cael ei gyflwyno i CSP ym mis Mawrth, a gellid ei gyflwyno i'r Bwrdd yn dilyn hynny. Nodwyd mai dim ond hyn a hyn y gallai'r sefydliad ei wneud, a holwyd sut y gallai CNC helpu crwneriaid i ystyried y darlun ehangach ar gyfer y maes hwn. Bu'r Grŵp Diogelwch Ymwelwyr yn cysylltu â chrwneriaid, fodd bynnag pwysleisiwyd nad oedd y Grŵp hwn yn dylanwadu ar unrhyw ymchwiliadau.

31. Holwyd ynghylch y nifer a oedd yn dilyn cyrsiau ar y System Rheoli Dysgu (LMS), ac awgrymwyd bod staff yn gwerthfawrogi ac yn dod yn gyfarwydd â'r system newydd. Byddai papur yn cael ei gyflwyno i ET ym mis Ionawr gyda rhestr hyfforddi orfodol ddiwygiedig newydd a phryd y byddai angen hyfforddiant gloywi. Awgrymwyd hefyd y byddai'r LMS yn ddefnyddiol ar gyfer datblygiad y Bwrdd.

CYMERADWYWYD: Cymeradwyodd y Bwrdd yr Adroddiad Lles, Iechyd a Diogelwch ar gyfer Chwarter 2 2024-25.

Eitem 8. Dangosfwrdd Perfformiad Cynllun Busnes ac Adroddiad Perfformiad Mewnol Chwarter 2

Noddwr a Chyflwynydd: Ceri Davies, Prif Weithredwr Dros Dro

Mynychwr: Sarah Williams, Pennaeth Strategaeth Gorfforaethol a PMO, Eitem 7

32. Cyflwynodd y Prif Weithredwr Dros Dro yr Adroddiadau Dangosfwrdd Perfformiad Cynllun Busnes a Perfformiad Mewnol Chwarter 2. Eglurwyd yr Amcanion Llesiant ac roedd y broses ar gyfer adrodd ar y rhain yn cael ei datblygu a byddai'n cael ei gwella. Cyflwynwyd y sefyllfa a adroddwyd yn Ch2 a'r sefyllfa ddiwedd y flwyddyn a ragwelir. Roedd y rhewi recriwtio yn cael effaith ar gyflenwi ar draws y sefydliad ac adlewyrchwyd hyn yn yr Adroddiad. Er mai detholiad o ystadegau oedd hwn, byddai tueddiadau tebyg yn ymddangos ar draws yr holl weithgareddau. Roedd mwy o Ambr a Choch - a diffyg adnoddau oedd y rheswm. Y gobaith oedd y byddai perfformiad yn gwella ond roedd y rhain yn sgorau realistig yn yr Adroddiad. Roedd metrigau amlflwyddyn yn cael eu hystyried er mwyn gallu dadansoddi tueddiadau.

33. Rhoddwyd diweddariad ar WBO3. Cafwyd cynnydd da ar y cyfan ond y sefyllfa ar ddiwedd y flwyddyn mewn perthynas â her a chynghor i gwmnïau dŵr, a gosod yr uchelgais ar gyfer gwella ansawdd dŵr oedd: Coch. Roedd y rhewi recriwtio yn effeithio ar y mesur her a chynghor, yn ogystal â CNC yn ymgymryd â gwaith newydd gyda'r Bil Mesurau Arbennig Dŵr. Roedd gwaith wedi'i flaenoriaethu i ymchwilio i nodweddion dŵr mewn dyfroedd Ardaloedd Cadwraeth Arbennig (ACA) dynodedig a methiant i gydymffurfio â'r Gyfarwyddeb Fframwaith Dŵr (WFD) a oedd yn effeithio ar yr ail fesur Coch. Roedd diffyg adnoddau hefyd yn effeithio ar gyflymder y gwaith. Byddai archwiliad dwfn nesaf WBO3 yn canolbwyntio ar wastraff. Nodwyd y risgiau ynghylch y rhewi recriwtio, a gorau po gyntaf y gellid codi'r rhewiad hwnnw.

34. Rhoddwyd diweddariad ar WBO2 gyda phum mesur yn adrodd Ambr. Roedd gwaith wedi'i oedi ar y Rhaglen Mawndir Cenedlaethol a rheoli a chynnal asedau llifogydd, ond byddai codi'r rhewi recriwtio yn helpu gyda hyn. Er bod y System Gwybodaeth Rhybuddion Llifogydd wedi bod yn llwyddiannus, roedd problemau gyda'r Prosiect Telemetreg a fyddai'n dychwelyd i ET. Roedd y galw yn cynyddu am y prosesau cyn-cais yn ymwneud â chynllunio statudol a cheisiadau am drwyddedau i hwyluso datgarboneiddio diwydiannol a lleihau allyriadau nwyon tŷ gwydr tirlenwi, ond roedd adnoddau'n gyfyngedig ac roedd y Dirprwy Brif Weinidog wedi cael gwybod am hyn. Roedd memorandwm cyd-ddealltwriaeth (MOU) a chontract wedi'u llofnodi gyda Cymru Sero Net, i sicrhau cyllid i alluogi CNC i wneud rhai gweithgareddau. Roedd cynnydd da gyda'r Cynllun Sero Net, fodd bynnag bu arafu yn yr hyfforddiant llythrennedd.
35. Eglurwyd y Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth, roedd partneriaid yn dod at ei gilydd a byddai cyllid ar gyfer gwaith trwyddedu CNC. Er bod y gwaith cyn-cais wedi'i gynllunio, nid oedd wedi'i brofi eto. Croesawyd y buddsoddiad, gan fod hwn wedi'i drafod yn flaenorol gan y Bwrdd.
36. Rhoddwyd diweddariad ar WBO1. Roedd adnoddau'n gyfyngedig i allu gwerthuso Rhaglen Rhwydweithiau Natur CNC, ond roedd angen cyfeiriad hefyd gan Lywodraeth Cymru ar sut roeddent am i CNC weithio ar y gwerthusiad hwn. Roedd yn annhebygol y byddai hyn yn cael ei gwblhau tan fis Chwefror 2025, fodd bynnag anogodd y Bwrdd y tîm i gwblhau hyn cyn hynny. Coch oedd y mesur ar gyfuno tystiolaeth i nodi blaenoriaethau ar gyfer hysbysu ac ailhysbysu cyfraniad safleoedd at y targed o 30 wrth 30 - a hynny oherwydd swyddi gwag. Byddai'r llwybr i Wyrdd ar gyfer hyn yn dod o gyfeiriad PrAC o ran sut i symud ymlaen.
37. Roedd y camau ar y Cynllun Ffermio Cynaliadwy (SFS) yn annhebygol o fod yn gyflawnadwy erbyn diwedd y flwyddyn - byddai hyn yn dibynnu ar lenwi swyddi gwag a Llyw Cym yn egluro rôl CNC. Cydnabuwyd bod llawer o bwysau ar Gyfoeth Naturiol Cymru gyda Llyw Cym yn gofyn am waith yn gyflym gyda'r SFS.
38. Amlygwyd y risg na fyddai sefydliadau eraill yn gwneud yr hyn a allent er budd natur a'r hyn na allai CNC ei reoli - ac roedd angen i CNC ystyried goblygiadau hyn, a sut y gallent ymgysylltu â rhanddeiliaid. Yn ystod trafodaethau'r Cynllun Corfforaethol, cytunwyd bod angen i CNC ddechrau dwyn eraill i gyfrif. Mewn ymateb i ymholiad, byddai'r naratif yn nodi pan a phryd byddai blaenoriaethau'n newid drwy gydol y flwyddyn ond ni fyddai'r mesurau y cytunwyd arnynt ar gyfer y Cynllun Busnes ar ddechrau'r flwyddyn yn newid.
39. Roedd grŵp wedi'i ffurfio i drafod mesurau'r WBO yn gyfan gwbl - roedd hyn yn rhoi'r cyfle i CNC a Llyw Cym sefydlu eu safbwynt ynghylch y gwaith sydd ei angen ar y mesurau, beth oedd yn cael ei weithio arno, a beth y dylid ei flaenoriaethu.
40. Diolchodd y Bwrdd i'r tîm am y gonestrwydd a'r realaeth gyda'r mesurau - a dylid gwneud staff yn ymwybodol efallai na fydd rhai mesurau'n cael eu cyflawni. Diolchwyd i Bronia Bendall, a oedd wedi gadael CNC yn ddiweddar.

41. Roedd gan yr Adroddiad Perfformiad Mewnol chwe mesur Gwyrdd, un mesur Ambr a dim Coch. Byddai ffocws parhaus ar gysylltu amcanion y Cynllun Busnes ac amcanion Sgwrs staff, a sicrhau eu bod yn cael eu cofnodi ar y system.

CYMERADWYFYD: Cymeradwyodd y Bwrdd y Dangosfwrdd Perfformiad Cynllun Busnes ac Adroddiad Perfformiad Chwarter 2 Mewnol.

Eitem 9. Unrhyw fater arall

42. Ni chodwyd unrhyw faterion eraill.

Diwedd y Cyfarfod

Sesiwn Holi ac Ateb i'r Cyhoedd

43. Cyflwynodd y Cadeirydd y sesiwn Holi ac Ateb cyhoeddus. Gan fod nifer o gwestiynau wedi dod i law ynghylch y canolfannau ymwelwyr, darparodd y Cadeirydd ddatganiad yn mynd i'r afael â'r rhain. Bydd y ddarpariaeth manwerthu ac arlwyio mewn tair canolfan ymwelwyr a reolir gan Cyfoeth Naturiol Cymru yn parhau tan 31 Mawrth 2025, ac yna'n cau. Ar ôl hyn, byddai ymarfer cyhoeddus yn cael ei lansio i chwilio am bartneriaid a allai fod â diddordeb mewn helpu i redeg y gwasanaethau hyn ym Mwlch Nant yr Arian, Ynyslas a Choed y Brenin yn y dyfodol. Byddai cyfarfodydd cyhoeddus yn cael eu cynnal ar Dachwedd 25, 26 a 27 i roi'r diweddaraf i gymunedau.

44. Ymdriniodd y Prif Weithredwr Dros Dro gyda chwestiwn yr oedd Mr Kim Waters wedi'i ofyn yn ystod y cyfarfod, yn cwestiynu a oedd y Bwrdd yn cydnabod yr argyfwng gyda'r niferoedd cychwynnol ar gyfer Eogiaid yng Nghymru ar gyfer 2024. Nododd er nad oedd yr eogiaid yn cael sylw penodol yn y mesurau perfformiad busnes, roedd mesurau a fyddai'n helpu ac y dylid edrych ar ddeilliannau'r Cynllun Corfforaethol. Byddai'r Prif Gynghorydd, Pysgodfeydd, yn ymateb ynghylch yr adroddiad penodol a amlygwyd gan Mr Waters.

I'W WEITHREDU: Y Prif Gynghorydd, Pysgodfeydd, i ymateb i Mr Kim Waters ynghylch adroddiad Eogiaid Cymru 2024.

Diwedd y Cyfarfod Cyhoeddus

Log Gweithredu'r Bwrdd — Cyhoeddus

Rhif Cam Gweithredu	Categori Cyfarfod	Dyddiad Cyfarfod	Rhif yr Eitem	Rhif paragraff	Noddwr y Papur	Cam gweithredu	Perchennog	Erbyn	Statws	Nodiadau/Diweddariadau
46	Cyhoeddus	21/11/2024	5	11	Cadeiryddion Pwyllgorau	CAM GWEITHREDU: Y Pennaeth Tystiolaeth a Gwybodaeth i ddarparu'r Strategaeth Dystiolaeth ddrafft i'r Bwrdd.	Chris Collins, Pennaeth Gwybodaeth a Thystiolaeth	23/01/2025	Parhaus	
47	Cyhoeddus	21/11/2024	5	15	Cadeiryddion Pwyllgorau	CAM GWEITHREDU: Pennaeth y Gwasanaethau Morol a'r Gwasanaeth Cyngori ar Gynlluniau Datblygu (DPAS) i ddarparu gwybodaeth ynghylch penderfyniad datblygu ynni adnewyddadwy a wnaed gan PEDW.	Rhian Jardine, Pennaeth y Gwasanaeth Cyngori Ar Gynlluniau Datblygu (DPAS)	23/01/2025	Wedi'i gwblhau	Anfonodd Pennaeth y Gwasanaethau Morol a'r Gwasanaeth Cyngori ar Gynlluniau Datblygu (DPAS) hyn at yr Ysgrifenyddiaeth, a'i cyfeiriodd ymlaen at aelodau'r Bwrdd ar 21 Tachwedd.
48	Cyhoeddus	21/11/2024	Sesiwn Holi ac Ateb i'r Cyhoedd	44	Amherthnasol	CAM GWEITHREDU: Y Prif Gynghorydd, Pysgodfeydd i ymateb i Mr Kim Waters ynghylch Adroddiad Eogiaid Cymru 2024.	Ben Wilson - Prif Gynghorydd, Pysgodfeydd	23/01/2025	Parhaus	

Papur Bwrdd CNC

Dyddiad y cyfarfod:	23 Ionawr 2025
Teitl y papur:	Adroddiad y Prif Weithredwr (Sesiwn Gyhoeddus)
Cyfeirnod y papur:	25-01-B05
Cyflwynwyd y papur gan:	Ceri Davies, Prif Weithredwr Dros Dro
Diben	Gwybodaeth a thrafodaeth
Crynodeb	Mae'r papur yn rhoi diweddariad i'r Bwrdd ar faterion cyfredol.

Cyflwyniad

1. Mae'r tywydd yn cadw ein timau'n eithriadol o brysur wrth i ni fynd ymlaen tua ganol y gaeaf, gyda Storm Bert yn dod â gwyntoedd cryfion, glaw trwm a llifogydd difrifol ar ddiwedd mis Tachwedd, ac yna gwyntoedd enbyd Storm Darragh ar ddechrau mis Rhagfyr. Mae timau ar draws ein sefydliad wedi bod yn ymwneud â rheoli a monitro digwyddiadau, ymateb i lifogydd, asesu difrod a chyfathrebu i sicrhau ein bod yn diogelu'r cyhoedd ac amddiffyn eiddo ac yn blaenoriaethu gwaith adfer yn briodol. Rwy'n hynod ddiolchgar i bawb a fu'n staffio rotas ac yn gweithio drwy'r nos ac ar benwythnosau i ddarparu ein gwasanaethau ac ymateb i'r stormydd. Ceir rhagor o fanylion ar ein hymateb gweithrediadol a chyfathrebu yn ddiweddarach yn yr adroddiad hwn.
2. Yn ystod ymweliadau ag Ynysgynwraidd ac Osbaston gydag Ysgrifennydd y Cabinet dros Newid Hinsawdd a Materion Gwledig yn syth ar ôl Storm Bert, gwelais â'm llygaid fy hun y dinistr a'r effaith a achoswyd gan y llifogydd yn yr ardal honno. Ymwelais hefyd â Phontypridd gyda'n staff rheoli risg llifogydd er mwyn gweld yr effeithiau sylweddol yno, ac yna cyfarfyddais â'r cynghorydd Andrew Morgan, arweinydd Rhondda Cynon Taf a'i uwch dîm arwain. Aethom i nifer o gyfarfodydd amlasiantaeth gyda'r Gweinidog yn dilyn y stormydd, i ddechrau'r broses o adolygu'r ymateb cyfunol a dysgu gwersi. Er bod rhywfaint o feirniadaeth yn y cyfryngau o ran prydlondeb rhybuddion, yn enwedig cyn Storm Bert, yn gyffredinol mae'r adborth i CNC wedi bod yn dda iawn ac mae ein gwaith adfer diflino wedi'i werthfawrogi'n fawr gan y cymunedau yr effeithiwyd arnynt.

3. Yn dilyn hynny, cefais drafodaeth ddefnyddiol gyda Simon Brown, Cyfarwyddwr Gwasanaethau'r Swyddfa Dywydd, ynghylch ymdrin â stormydd sylweddol ond ansicr, pan fo rhagweld y tywydd yn gywir yn dod yn eithriadol o anodd. Bydd CNC yn gweithio gyda'r Swyddfa Dywydd a'r Ganolfan Darogan Llifogydd i gynhyrchu canllawiau wedi'u diweddarau.
4. Yn ystod wythnos olaf mis Tachwedd, mynychais Ffair Aeaf Frenhinol Cymru. Cyfarfûm ag Elaine Heckley, Rheolwr Cenedlaethol Cymru ar gyfer Confor, Steve Griffiths o BaSC, Ian Rickman, Llywydd Undeb Amaethwyr Cymru, ac Aled Jones, Llywydd Undeb Cenedlaethol Amaethwyr Cymru. Trafodais adolygiad annibynnol Dr Susannah Bolton o'r Rheoliadau Adnoddau Dŵr (Rheoli Llygredd Amaethyddol) (Cymru) sydd ar ddod gyda'r undebau ffermio, a phryderon eraill yn amrywio o'r cyfnod caeedig ar gyfer taenu slyri a phwysau ar gapasiti storio mewn tywydd gwlyb i effaith llifogydd ac atebion i lifogydd ar dir amaethyddol. Defnyddiwyd y digwyddiad gan Ysgrifennydd y Cabinet dros Newid Hinsawdd a Materion Gwledig i gyhoeddi cynigion wedi'u diweddarau ar gyfer y Cynllun Ffermio Cynaliadwy, yn dilyn ymgynghoriad pellach ag undebau'r ffermwyr a rhanddeiliaid eraill. Bydd y cynllun terfynol bellach yn cael ei gyhoeddi yn ystod haf 2025, gyda'r cynllun yn cael ei lansio'n llawn ar ddechrau 2026.
5. Hefyd ym mis Tachwedd, mynychais gyfarfod o'r Cyngor Partneriaeth gyda'n cynrychiolwyr o'r undebau llafur. Roedd hwn yn gyfle defnyddiol i gael adborth ar gyfathrebu a gweithredu'r achos dros newid, a chytunwyd i roi mwy o esboniad am y penderfyniad i ddod â'r adolygiad o uwch-arweinyddiaeth i ben. Byddwn hefyd yn meithrin perthynas uniongyrchol gryfach rhwng ein hundebau llafur a'r Bwrdd, i gynorthwyo gwelliant mewn cyfathrebu ac ymgynghori ar lefel uchel.
6. Yn ystod yr wythnos gyntaf ym mis Rhagfyr, ymunais â chyfarfod uwch-swyddogion IR35 am y tro cyntaf, sef galwad sy'n dod â chynrychiolwyr allweddol o Lywodraeth Cymru, CThEF ac CNC ynghyd. Yn ystod y cyfnod hwn, gwnaed cynnydd da o ran pennu ffordd ymlaen gyda'r nod o ddatrys y mater o fewn blwyddyn ariannol 2024/25. Mae ymgynghorwyr allanol Deloitte yn rhoi cyngor a chymorth yn y broses hon.
7. Yn fwy cyffredinol, rydym yn parhau i gynnal perthnasoedd gwaith cryf a chyfathrebu agored gyda thimau polisi Llywodraeth Cymru a'n tîm nawdd. Rwy'n siarad yn rheolaidd â Claire Bennett, y Cyfarwyddwr Cynaliadwyedd Amgylcheddol, ac roedd ein cyfarfod o'r Pwyllgor Nawdd ym mis Rhagfyr yn canolbwyntio ar berfformiad ariannol a gweithredol a phrosiectau newid allweddol, gan gynnwys yr achos dros newid a'n cynlluniau ar gyfer hyfforddi a datblygu'r Bwrdd.
8. Rwyf hefyd wedi cael cyfarfodydd â rhanddeiliaid yn y sector dŵr, gan gynnwys Dŵr Cymru Welsh Water (DCWW) a Hafren Dyfrdwy (HD), a Phrif Weithredwr Ofwat David Black, lle buom yn trafod cyfathrebu ynghylch Penderfyniad Terfynol PR24 a'r ffordd orau o gydweithio ar ôl y cyhoeddiad hwnnw. Mae perfformiad cwmnïau dŵr yn parhau i fod yn faes ffocws sylweddol i ni. Yn dilyn presenoldeb adeiladol ym Mhwyllgor Ansawdd a Diogelwch Dŵr Cymru ym mis Rhagfyr, rydym wedi derbyn

gwahoddiad i fynychu cyfarfod o Fwrdd Hafren Dyfrdwy yn y dyfodol i drafod perfformiad ac mae ymweliad â Llyn Efyrynwy wedi'i gynnig i edrych ar rai o'r materion yn y dalgylch yno.

9. Mynychais Gyfarfod Prif Weithredwyr Cyrff Cyhoeddus ym mis Rhagfyr. Roedd hwn yn gyfle amserol i gwrdd wyneb yn wyneb â phrif weithredwyr eraill, am y tro cyntaf mewn rhai achosion. Defnyddiwyd y cyfarfod i drafod canlyniadau cyllideb, meysydd ar gyfer cydweithredu posibl, a chynllunio senarios yn y dyfodol. Gellid cyflwyno ein gwaith gydag Iechyd Cyhoeddus Cymru ar y Safon Llesiant Sefydliadol fel eitem bosibl ar yr agenda ar gyfer cyfarfod yn y dyfodol.
10. Cyfarfûm hefyd â Lhosa Daly, Cyfarwyddwr Ymddiriedolaeth Genedlaethol Cymru, ym mis Rhagfyr. Cytunwyd i ddod â'n timau gweithredol ynghyd i weld a allwn ni helpu i ddatblygu eu cynllun corfforaethol newydd, gan fod CNC wedi bod drwy'r un broses yn ddiweddar iawn. Cefais gyfarfod rhagarweiniol gyda Chomisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol, Derek Walker, a Helen Nelson, Cyfarwyddwr Cynllunio Strategol, lle cytunwyd i geisio platfform ar y cyd yn y Senedd i hyrwyddo ein Hadroddiad ar Sefyllfa Adnoddau Naturiol interim a'r Adroddiad Cenedlaethau'r Dyfodol sydd ar ddod, i'w gyhoeddi ym mis Ebrill.
11. Rwyf hefyd wedi cael y cyntaf o nifer o gyfarfodydd gyda chydweithwyr o Rwydwaith Ewrop o Benaethiaid Asiantaethau Diogelu'r Amgylchedd (EPA), i ddechrau cynllunio ar gyfer y ddau gyfarfod llawn eleni – yn Fienna ym mis Ebrill, a Chaerdydd ym mis Hydref. Fel gwesteiwyr y cyfarfod ym mis Hydref, gallwn gynnig eitemau ar yr agenda a thynnu sylw at rai o'r materion allweddol yma yng Nghymru, megis etifeddiaeth ein tirweddau diwydiannol. Bydd y cyfarfod ym mis Ebrill yn canolbwyntio ar rôl strategol asiantaethau diogelu'r amgylchedd, sut y gallwn ni feithrin ymddiriedaeth ar adeg o argyfwng a thrawsnewid, a heriau a chyfleoedd deallusrwydd artiffisial a digideiddio.
12. Yn fy rôl fel Swyddog Cyfrifyddu Dros Dro, rwyf wedi cael cyfarfodydd cychwynnol ag Adrian Crompton, Archwilydd Cyffredinol Cymru, ac ar wahân gyda Matthew Edwards, Cyfarwyddwr Archwilio Ariannol Archwilio Cymru, a'r Rheolwr Archwilio Emma Woodcock. Mae'r trafodaethau hyn wedi bod yn ddefnyddiol iawn wrth ddatblygu fy ngwybodaeth am rôl a chyfrifoldebau'r Swyddog Cyfrifyddu, ac yn cynnwys diweddariad ar rai o'r risgiau sy'n dod i'r amlwg ar ein Log Risgiau Sefydliadol.
13. Yn fewnol, cynhaliwyd cyfarfod o'n Pwyllgor Llesiant, Iechyd a Diogelwch ganol mis Rhagfyr. Mabwysiadwyd dull gwahanol at yr agenda, gan ganolbwyntio i ddechrau ar adolygiad o risgiau a materion, a grwpio eitemau tebyg gyda'i gilydd i hyrwyddo trafodaeth fwy effeithlon. Roedd y cyfarfod yn cynnwys adolygiad da o'n Hadroddiadau Digwyddiadau Difrifol, mae'r broses ar gyfer yr adolygiadau hyn wedi derbyn barn archwilio mewnol sylweddol.
14. Mae gwaith i weithredu'r achos dros newid yn parhau, gyda'r ffocws bellach yn symud i ddod o hyd i rolau ar gyfer cydweithwyr sydd wedi'u dadleoli drwy

ddatganiadau o ddiddordeb ar gyfer y nifer sylweddol o swyddi gwag sy'n parhau yn ein strwythur. Mae ein timau adnoddau dynol a recriwtio yn parhau i ddarparu strwythur a chefnogaeth gadarn ar gyfer y broses hon, gyda hyfforddiant ychwanegol yn cael ei ddarparu i reolwyr llinell a all fod yn rhan o ymgynghoriadau unigol a phrosesau diswyddo dros y misoedd nesaf.

15. Yn drist iawn, ym mis Tachwedd gwnaethom golli ein cydweithiwr hoffus Rhys Jenkins, arweinydd tîm yn ein tîm rheoli tir, a gollodd ei fywyd mewn gwrthdrawiad traffig ar y ffordd. Bu Gareth O'Shea a minnau yn yr angladd ym mis Rhagfyr, ochr yn ochr â llawer o gydweithwyr agos Rhys. Roedd yn ddiwrnod anodd a theimladwy iawn, ac rwy'n arbennig o ddiolchgar i'n Pennaeth Cyfathrebu dros dro, Meinir Wigley, am ddarllen teyrnged er cof am Rhys ar ran CNC. Roedd Rhys hefyd yn hyfforddwr rygbi a dyfarnwr, ac yn wŷr a thad selog i'w deulu ifanc.
16. Ym mis Rhagfyr, yn drist iawn gwnaethom golli cydweithiwr arall hoffus, sef Bruce Theobald, cynghorydd arbenigol yn ein tîm safonau ystadau. Roedd Bruce wedi ymroi ei yrfa hir i reoli coedwigaeth ac roedd yn arbenigwr a gydnabyddir yn genedlaethol ar sefydlu ac ailstocio coedwigoedd. Mae'n gadael ei wraig a dwy ferch, a llawer o gydweithwyr sy'n drist o'i golli.

Materion Strategol

Grŵp Cyswllt y Diwydiant Niwclear (NILG)

17. Ym mis Tachwedd, cynhaliodd CNC gyfarfod o Grŵp Cyswllt y Diwydiant Niwclear (NILG) yng Nghaerdydd. Mae'r grŵp yn cyfarfod ddwywaith y flwyddyn i hwyluso trafodaethau rhwng gweithredwyr safleoedd niwclear ac asiantaethau amgylcheddol y DU, yn ogystal â rheoleiddwyr eraill. Mae NILG yn chwarae rhan hanfodol wrth feithrin cydweithredu a chyfnewid gwybodaeth o fewn sector niwclear y DU, gan sicrhau y gall gweithredwyr diwydiant ac asiantaethau rheoleiddio fynd i'r afael yn effeithiol â heriau ac addasu i newidiadau yn y dirwedd niwclear. Gwnaethom arwain trafodaethau ar gynaliadwyedd a'n cynllun sero net ein hunain, a ysgogodd ddiddordeb sylweddol.

Penderfyniad Terfynol Adolygiad Prisiau Ofwat 24

18. Wrth i ni nesáu at gyfnod buddsoddi newydd i gwmnïau dŵr, rydym wedi ceisio a sicrhau'r lefelau uchaf erioed o fuddsoddiad y mae mawr ei angen yn yr amgylchedd, gan dargedu gweithrediadau sy'n cael yr effaith fwyaf ar ein dyfroedd. Cyhoeddodd Ofwat eu Penderfyniadau Terfynol yn ystod mis Rhagfyr, ac mae wedi cymeradwyo gwariant o £1.7 biliwn ar gyfer y Rhaglen Amgylchedd Genedlaethol yng Nghymru, gan gynnwys fel a ganlyn:
  - £192 miliwn ar gyfer lleihau llygredd maetholion
  - £1.1 biliwn tuag at leihau niwed gan orlifoedd storm
  - £88 miliwn ar ehangu gweithfeydd trin dŵr gwastraff
  - £14 miliwn ar adfer mawndiroedd

Mae hyn yn gynydd sylweddol o'r £234 miliwn a gymeradwywyd yn PR19 bum mlynedd yn ôl. Bydd cynlluniau busnes y cwmnïau dŵr y cytunwyd arnynt yn cael eu cyflawni rhwng 1 Ebrill 2025 a 31 Mawrth 2030.

Ein Cynlluniau Dŵr i Gymru

19. Mae ein Cynlluniau Rheoli Basnau Afonydd yn nodi'r hyn a wyddom am ein hafonydd, llynnoedd, camlesi, dŵr daear, aberoedd a dyfroedd arfordirol, beth sydd angen i ni ei wneud i'w gwella, a sut y byddwn yn gwneud hyn. O dan Reoliadau'r Gyfarwydddeb Fframwaith Dŵr, mae'n ofynnol i ni ddiweddarau'r cynlluniau bob chwe blynedd, gydag amserlen o ymgynghoriadau cyhoeddus i sefydlu pwy sydd eisiau bod yn rhan o'r broses, ac yna beth sydd angen ei wneud. Daeth y cyntaf o'r ymgynghoriadau hyn, ein hymgyngoriad Gweithio Gyda'n Gilydd, i ben ym mis Rhagfyr a bydd yn ein helpu i nodi pwy sydd am gymryd rhan yn y broses o ddatblygu ein cynlluniau ar gyfer y dyfodol. Bydd yr ymgynghoriad Heriau a Dewisiadau yn dechrau ym mis Mehefin 2025, a bydd yr ymgynghoriad terfynol ar y Cynlluniau Rheoli Basnau Afonydd drafft, ar ôl eu diweddarau, yn rhedeg o fis Mehefin 2026.

Diweddariad ar Brosiect Arddangos Afon Teifi

20. Yn dilyn datganiad o ddiddordeb llwyddiannus ar gyfer datblygu cynnig Cronfa Dreftadaeth y Loteri Genedlaethol ym mis Hydref, rydym wedi cael ein gwahodd gan y Loteri Genedlaethol i gyflwyno cais llawn o fewn y deuddeg mis nesaf. Mae prosiect *Teifi Fyw – Pobl a Natur Gyda'i Gilydd / Living Teifi – People and Nature Together* yn anelu at warchod a gwella treftadaeth dalgyloch afon Teifi, gan osod cymunedau wrth galon cydweithredu i gyflawni adferiad amgylcheddol a diwylliannol. Bydd y prosiect saith mlynedd, gwerth £11 miliwn, yn cael arian cyfatebol gan Dŵr Cymru ac Ofwat, ac mae'n ceisio £7 miliwn gan y Loteri Genedlaethol ac £1.5 miliwn gan Lywodraeth Cymru.

Comisiwn ac Adolygiad Annibynnol ar gyfer y Sector Dŵr

21. Ym mis Hydref, lansiodd Llywodraeth y Deyrnas Unedig a Llywodraeth Cymru gomisiwn annibynnol i edrych ar y sector dŵr a'r modd mae'n cael ei reoleiddio. Bydd y comisiwn yn cael ei gadeirio gan gyn-Ddirprwy Lywodraethwr Banc Lloegr, Syr Jon Cunliffe, a'i nod yw darparu dull hirdymor ar gyfer rheoleiddio a pholisi yn y sector dŵr, gan sicrhau ei fod yn diwallu anghenion cwsmeriaid a'r amgylchedd. Bydd y comisiwn yn ymgynghori ag arbenigwyr mewn meysydd megis yr amgylchedd, iechyd y cyhoedd, peirianeg ac economeg, yn ogystal â chwsmeriaid, buddsoddwyr a'r cyhoedd yn ehangach. Bydd ei argymhellion yn sail i ddeddfwriaeth bellach.
22. Rydym yn croesawu'r amcanion a osodwyd ar gyfer y comisiwn, sy'n cydnabod yr angen i gyflawni newid trawsnewidiol a mabwysiadu dull cydweithredol a strategol sy'n seiliedig ar ddalgylchoedd ar gyfer rheoli dŵr, gan fynd i'r afael â llygredd ac

adfer natur. Cynhwysir hefyd well darpariaeth ar gyfer dŵr glân a darparu seilwaith gwydn, gan ragweld anghenion y dyfodol a heriau'r hinsawdd.

23. Cyfarfu ein cadeirydd a'n prif weithredwr dros dro â Syr Jon Cunliffe yn ystod mis Tachwedd, gan nodi dechrau ein cyfraniad i'r adolygiad hollbwysig hwn.

Dull Strategol ar gyfer Pysgodfeydd a Dyframaethu

24. Ym mis Rhagfyr, cyhoeddodd Ysgrifennydd y Cabinet dros Newid Hinsawdd a Materion Gwledig Ddatganiad Ysgrifenedig ar ddull strategol Llywodraeth Cymru o ymdrin â physgodfeydd a dyframaethu. Nododd y datganiad, yn dilyn ymadawiad y Deyrnas Unedig â'r Undeb Ewropeidd a'r Polisi Pysgodfeydd Cyffredin, fod Deddf Pysgodfeydd 2020 wedi creu fframwaith ar gyfer rheoli pysgodfeydd morol a dyframaethu'r DU. Mae gwaith pysgodfeydd morol Llywodraeth Cymru bellach wedi'i fframio o amgylch amcanion pysgodfeydd y Ddeddf, gyda pholisïau ar gyfer cyflawni'r amcanion a nodir yn y Cyd-ddatganiad ar Bysgodfeydd a gyhoeddwyd ym mis Tachwedd 2022. Mae'r rhain yn cynnwys cyhoeddi a chyflawni Cynlluniau Rheoli Pysgodfeydd i sicrhau bod stociau pysgod môr Cymru yn cael eu rheoli'n gynaliadwy ar sail tystiolaeth.
25. Mae Ysgrifennydd y Cabinet yn glir mai'r Cynlluniau Rheoli Pysgodfeydd yw maes gwaith blaenoriaeth yr Is-adran Pysgodfeydd am weddill tymor y Senedd, ochr yn ochr â blaenoriaethau ehangach Llywodraeth Cymru, gan gynnwys argyfyngau natur a hinsawdd a chyflawni ei dyletswyddau statudol. Bydd Llywodraeth Cymru yn parhau i gefnogi twf cynaliadwy'r sector dyframaethu (pysgod cregyn a gwymon) a arweinir gan y diwydiant drwy fentrau cynllunio morol a chyllid ac mae'r Datganiad Ysgrifenedig yn amlygu'r angen parhaus am gamau gweithredu ehangach i ddiogelu stociau eogiaid a brithyllod y môr dan fygythiad, gan gynnwys canolbwyntio ar ansawdd dŵr gwell.
25. Bydd CNC yn parhau i weithio'n agos gyda Llywodraeth Cymru i ddatblygu a chyfuno tystiolaeth trwy fentrau megis prosiectau Asesu Gweithgareddau Pysgodfeydd Cymru ac Asesu Gweithgareddau Dyframaethu Cymru. Byddwn hefyd yn cefnogi dull strategol Llywodraeth Cymru o ymdrin â physgodfeydd morol a dyframaethu drwy'r Grŵp Cynghori Gweinidogol ar Bysgodfeydd Cymru a grwpiau amrywiol sy'n gweithredu'r Cynlluniau Rheoli Pysgodfeydd.

Cynllun Ffermio Cynaliadwy

26. Ym mis Tachwedd, cyhoeddodd Ysgrifennydd y Cabinet dros Newid Hinsawdd a Materion Gwledig gynllun amlinellol wedi'i ddiweddarau ar gyfer y Cynllun Ffermio Cynaliadwy. Mae amlinelliad y cynllun arfaethedig wedi'i gyhoeddi ar wefan Llywodraeth Cymru ac mae'r diweddariad mwyaf diweddaraf yn cynnwys newidiadau pwysig i gynigion blaenrol yn dilyn cyfnod o weithio mewn partneriaeth ag undebau'r ffermwyr, grwpiau amgylcheddol a rhanddeiliaid eraill ar Grŵp Bord Gron y Gweinidog a grwpiau ategol, gan gynnwys y Panel Atafaelu Carbon.

27. Mae'r prif newidiadau yn cynnwys fel a ganlyn:
- Mae haen gyffredinol wedi'i chadw ond gyda nifer cyffredinol llai o gamau gweithredu cyffredinol a chamau gweithredu dewisol a chydweithredol ychwanegol ar gyfer y rhai sy'n dewis gwneud mwy. Mae nifer y camau gweithredu cyffredinol wedi'i ostwng i ddeuddeg, gyda newidiadau i lawer ohonynt.
  - Mae'r targed o 10% ar lefel fferm ar gyfer gorchudd â choed wedi'i ddileu a bydd yn cael ei newid gan darged cynllun cyfan, y cytunir arno ar ôl trafodaethau gyda Grŵp Bord Gron y Gweinidog, a chamau gweithredu cyffredinol newydd ar gyfer cynllun am gyfleoedd i blannu coed a chreu gwrychoedd. Bydd ffermwyr sy'n gwneud cais yn gallu penderfynu lle maen nhw eisiau ychwanegu mwy o goed/gwrychoedd ar eu fferm a chael cyllid i'w cefnogi, trwy haen ddewisol y cynllun. Mae'r gofyniad i ffermwyr reoli o leiaf 10% o'u fferm fel cynefin wedi'i gynnal.
  - Mae'r camau gweithredu iechyd, lles a bioddiogelwch anifeiliaid wedi'u huno mewn un cam gweithredu cyffredinol symlach i ganolbwyntio trafodaethau â milfeddyg y fferm ar ganlyniadau iechyd a lles gwell i anifeiliaid. Mae'r gofyniad i bob fferm fod â gorsaf ymolchi wedi'i newid i gam gweithredu dewisol, gan gydnabod y gall anghenion bioddiogelwch ffermydd unigol fod yn wahanol iawn.
  - Cadarnhad y bydd taliadau ychwanegol am werth cymdeithasol yn cael eu gwneud o dan y rhan gyffredinol o'r cynllun. Bydd hyn yn cynrychioli'r manteision ehangach a ddaw o ddiwydiant amaethyddol cynaliadwy.
  - Ystyried Safleoedd o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig (SoDdGA) a hawliau tir comin yn y Taliad Cyffredinol. Bydd cymorth pellach i'r ddau hefyd ar gael fel camau gweithredu dewisol a chydweithredol.
28. Rydym yn parhau i weithio'n agos gyda Llywodraeth Cymru i ddarparu cyngor a thystiolaeth ar gyfer dylunio a chyflawni'r cynllun. Fel rhan o hyn, rydym wedi sefydlu prosiect peilot i brofi proses ar gyfer creu cynlluniau rheoli ar safleoedd dynodedig. Mae cynigion presennol ar gyfer y Cynllun Ffermio Cynaliadwy yn ei gwneud yn ofynnol i bob daliad a leolir gyda neu oddi mewn i safle dynodedig gael cynllun pwrpasol. Bydd y peilot yn rhedeg tan ddiwedd mis Mawrth 2025 mewn cydweithrediad â Thaliadau Gwledig Cymru.

Apeliadau Trwyddedu yn Ddiweddar

29. Cafwyd sawl apêl yn ddiweddar i Benderfyniadau Cynllunio ac Amgylchedd Cymru yn ymwneud â phenderfyniadau trwyddedu CNC. Yn dilyn gwrandawiadau, mae'r arolygydd bellach wedi cyhoeddi penderfyniadau ar apeliadau a gyflwynwyd gan Platts Agriculture Ltd, Glandŵr Cymru, a Radnor Hills Mineral Water Company Ltd. Dim ond yr ail apêl a gadarnhawyd. Mae'r penderfyniadau wedi cadarnhau cadernid ein dull o ddarparu amddiffyniad amgylcheddol ac ecolegol, gan gynnwys rhoi ystyriaeth briodol i Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.
30. Rydym bellach yn adolygu'r gwersi a ddysgwyd, ystyried y goblygiadau i'n polisïau a'n prosesau, a chyflawni'r camau gweithredu sy'n ofynnol gan yr arolygydd. Roedd

penderfyniad Radnor Hills yn dibynnu ar wybodaeth newydd a gyflwynwyd yn ystod y broses benderfynu faith ac rydym yn derbyn barn yr arolygydd. Ym mhob achos, canfu'r arolygydd fod CNC wedi gweithredu'n rhesymol wrth roi'r trwyddedau a thrwy gydol y broses apêl, felly mae unrhyw hawliadau am gostau yn erbyn CNC wedi'u gwrthod.

31. Rydym yn aros am benderfyniadau yn ymwneud â thair apêl trwyddedu arall gan Glandŵr Cymru, ar ôl gwrandawiadau a gynhaliwyd ym mis Rhagfyr. Yn ogystal, mae gwrandawriad apêl trwyddedu ansawdd dŵr wedi'i gynllunio ar gyfer Chwefror 2025.

Rhaglen Cyflawni Cyfalaf yr Argyfyngau Natur a Hinsawdd

32. Mae gan raglen yr argyfyngau natur a hinsawdd gyllideb o £27.6 miliwn. Erbyn mis Hydref 2024, roedd y gwariant hyd yn hyn yn £11.8 miliwn. O fewn y portffolio, gostyngwyd cyllideb y rhaglen mawndiroedd o £750,000 yn ddiweddar oherwydd oedi wrth recriwtio i rolau a gynlluniwyd. Mae pob rhaglen arall i fod i wario a chyflawni yn ôl y gyllideb ac yn unol â'r cynllun, ac rydym wedi ymestyn 66% o'r penodiadau cyfnod penodol o ddeuddeng mis (hyd at fis Mawrth 2026) i gefnogi dulliau cyflenwi.
33. Mae gennym gyfle i wneud cais am arian ychwanegol gan Lywodraeth Cymru ar gyfer rhaglen yr argyfyngau natur a hinsawdd, a fydd yn helpu i leddfu'r pwysau ar gyllideb y flwyddyn nesaf. Mae sgysiau ar y gweill ynglŷn â chyllideb y flwyddyn nesaf, a bwriad Llywodraeth Cymru yw edrych ar lythyrau cynnig grant aml-flwyddyn ar gyfer y rhaglen ansawdd dŵr.

Materion Gweithredol

Stormydd Bert a Darragh

34. Rydym wedi bod yn hynod o brysur yn y cyfnod hwn gyda digwyddiadau tywydd garw. Tua diwedd mis Tachwedd, daeth Storm Bert â glaw trwm ac effeithiau mewn llawer o ardaloedd, yn enwedig yn Ne Cymru, gydag adroddiadau bod dros 700 o eiddo wedi dioddef llifogydd ar draws nifer o awdurdodau lleol (Rhondda Cynon Taf, Caerffili, Blaenau Gwent, Sir Fynwy a Merthyr Tudful oedd y rhai yr effeithwyd arnynt fwyaf). Cyhoeddwyd 65 o negeseuon llifogydd, 68 o rybuddion llifogydd a dau rybudd llifogydd difrifol mewn cysylltiad â'r storm hon. Roedd cyflymdra ymateb afonydd i'r glawiad trwm yn peri anawsterau i'r holl ymatebwyr, ac mae'n nodwedd y byddwn yn gweld mwy ohoni gyda digwyddiadau glawiad mwy eithafol a chyflym.
35. Daeth Storm Darragh bythefnos yn ddiweddarach, gyda 65 o negeseuon llifogydd a 29 o rybuddion llifogydd yn cael eu cyhoeddi, ynghyd â rhybudd tywydd coch prin am effeithiau gwynt, a arweiniodd at ddifrod sylweddol ar draws rhai ardaloedd o Ystad Goetir Llywodraeth Cymru. Gan effeithio'n bennaf ar blanhigfeydd, rydym wedi gweld ardaloedd mawr o goed yn cael eu cwmpo a'u torri gan y gwynt ar draws clystyrau cyfan o goed ar draws llawer o Gymru. Arweiniodd y storm at gau

ffyrdd cyhoeddus a llwybrau mynediad trydydd partiön, llinellau pŵer yn cwmpo ar draws ein tir, a ffyrdd coedwig a llwybrau hamdden yn cael eu rhwystro.

36. Ers y storm, mae timau gweithredol wedi bod yn gweithio'n galed ar flaenoriaethau allweddol, gan gynnwys cael gwared ar ein coed sy'n rhwystro ffyrdd cyhoeddus a mynediad i gartrefi. Mae archwilio ein coedwigoedd wedi bod yn heriol, gyda ffyrdd coedwig yn amhosib eu defnyddio mewn rhai ardaloedd; mae delweddau lloeren a defnyddio dronau wedi helpu i ddarparu darlun ehangach. Rydym yn gweithio gyda Llywodraeth Cymru, sydd wedi comisiynu dadansoddiad synhwyro o bell o goed sydd wedi'u cwmpo gan y gwynt ar draws coedwigoedd cyhoeddus a phreifat ledled Cymru, gan gynnwys ardaloedd nad ydym wedi gallu ymweld â nhw. Bydd yr wybodaeth hon ar gael ym mis Ionawr a bydd yn rhoi amcangyfrif ar draws yr ystad o faint o goed a gafodd eu cwmpo gan y gwynt.
37. Erbyn canol mis Rhagfyr, datgelodd ein hasesiad fel a ganlyn:
- Mae'r ffyrdd cyhoeddus y mae ein coed yn effeithio arnynt ar agor ac eithrio mewn un safle lle mae gwaith yn mynd rhagddo, ac yma mae dewis arall diogel dros dro wedi'i drefnu. Mae mynediad i safleoedd ar gyfer gweithrediadau coedwig parhaus yn glir ar y cyfan.
  - Yn ystod y storm, caewyd mynediad i'r cyhoedd cyn belled ag y gallem ar ystad sydd â mynediad agored i raddau helaeth. Rydym yn ailagor y coedwigoedd yn raddol wrth gynghori y gallai meysydd parcio a llwybrau barhau i fod ar gau er mwyn galluogi ein timau i weithio'n ddiogel.
  - Mae tua 600 hectar o'n coedwigoedd (0.5% o Ystad Goetir Llywodraeth Cymru) wedi cael eu heffeithio'n sylweddol gan ddifrod stormydd (h.y. mae'r rhan fwyaf o'r coed wedi cwmpo yn sgil y gwyntoedd). Mae hyn yn cyfateb i tua 300,000 i 400,000m³ o bren, neu tua 50% o'n cynhyrchiad blynyddol. Mae nifer y coed sydd wedi cael eu cwmpo gan y gwynt mewn ardaloedd lle mae mwyafrif y coed yn dal i sefyll yn cael ei asesu.
  - Byddwn yn dod â'r pren a gafodd ei gwmpo a'i dorri gan y gwynt o fewn ein rhaglenni cynaeafu dros y ddwy i dair blynedd nesaf. Rydym yn asesu'r goblygiadau ar gyfer cyfaint ac incwm cyffredinol. Mae'r rhaglen ailstocio i raddau helaeth yn gyflawn hyd yma.
38. O'i hystyried yn ei chyfanrwydd, achosodd y storm ddifrod eang yn ein coedwigoedd ar draws llawer o Gymru, er mai ychydig neu ddim effaith a welodd Canol De Cymru a'r De-ddwyrain. Roedd y Gwarchodfeydd Natur Cenedlaethol dan ein gofal uniongyrchol yn gymharol ddianaf, gan eu bod yn cynnwys cynefinoedd sy'n gallu gwrthsefyll gwyntoedd cryfion yn well. Yn fwy cadarnhaol, mae'r cydweithredu rhwng timau ar draws CNC a chyda chontractwyr ac awdurdodau lleol wedi'i amlygu gan lawer o dimau fel llwyddiant, ac rydym hefyd wedi cael canmoliaeth gan drigolion yr effeithiwyd arnynt. Ar ôl digwyddiad lle mae nifer sylweddol o goed yn cael eu cwmpo gan y gwynt, mae coedwigaeth ar ei gorau yn symud yn esmwyth ac yn ddiogel i gamau gweithredu costeffeithiol ac yn gwneud penderfyniadau da i adeiladu gwytnwch hirdymor; ar ei gwaethaf, ceir brys i wireddu gwerth y pren. Rydym yn arwain drwy esiampl ar goedwigaeth ar ei gorau.

39. Bu diddordeb mawr gan y cyhoedd a'r cyfryngau ac yn wleidyddol yn yr ymateb i'r ddwy storm. Rydym wedi mynychu sesiynau ôl-drafodaeth gyda'r Prif Weinidog a'r Dirprwy Brif Weinidog ochr yn ochr ag arweinwyr awdurdodau lleol ac eraill a fu'n ymwneud â'r ymateb. Rhoesom dystiolaeth hefyd mewn sesiwn o'r Pwyllgor Dethol ar Faterion Cymreig ar lifogydd yng Nghymru, a gynhaliwyd ar 18 Rhagfyr; cynrychiolwyd CNC gan Jeremy Parr, Pennaeth Rheoli Perygl Llifogydd a Digwyddiadau.
40. Fel bob amser gyda digwyddiadau ar raddfa debyg, mae cryn dipyn o waith adfer ac ymateb i ymholiadau ar ôl y digwyddiad. Gwnaethom berfformio'n dda, ond rydym yn cydnabod bod y digwyddiadau hyn a'r cyfnod sy'n dilyn yn ein rhoi dan bwysau ac yn flinedig i bob cydweithiwr. Fel sy'n arferol gyda digwyddiadau sylweddol, rydym yn cynnal ein hadolygiad ein hunain o'r gwersi a ddysgwyd a byddwn yn gwneud gwelliannau lle bo angen a lle mae modd gwneud hynny.

Erlyniad Binea

41. Roedd CNC yn y llys yn gynnar ym mis Rhagfyr i erlyn Dŵr Cymru am ollyngiad a effeithiodd ar welyau cocos Cilfach Tywyn. Roedd gan yr orsaf bwmpio y cymerwyd camau gweithredu yn ei herbyn drwydded a oedd yn nodi y gallai wneud ollyngiad mewn sefyllfa lle bod argyfwng pe bai methiant yn y brif bibell ymgodol yn arwain ati, oni bai fod diffygion nad oedd Dŵr Cymru wedi ymdrin â hwy. Bu methiant yn y prif bibell ymgodol a chymerwyd yr achos gennym ar y sail nad oedd y cwmni wedi gweithredu'n briodol drwy beidio â gosod pibellau cryfach fel y nodir yn ei gynllun busnes. Gwnaethom haeru bod y cwmni'n gwybod o flaen llaw fod y bibell hon yn peri risg sylweddol a'i fod wedi bwriadu gosod pibell newydd yn ei lle, ond ni wnaeth hynny.
42. Dadleuodd yr amddiffyniad, a chytunodd yr ynad, na allem brofi heb ddadansoddiad arbenigol fod y bibell wedi torri oherwydd y defnydd roedd wedi'i gwneud ohono, ac felly ni allem brofi bod diffyg cydymffurfio â'r drwydded. Mae ein tîm cyfreithiol yn adolygu goblygiadau'r achos, ac wedi canmol ein swyddog a gyflwynodd dystiolaeth fel tyst arbenigol yn y gwrandawriad ac a gafodd ei groesholi am ddwy awr.

Cynllun Rheoli Dŵr Dyffryn Hafren

43. Dros yr ychydig fisoedd diwethaf, mae tîm Cynllun Rheoli Dŵr Dyffryn Hafren wedi cynyddu ymgysylltiad yn sylweddol i sicrhau bod cymunedau a phartneriaid yn ganolog i ddatblygu strategaeth rheoli dŵr yn yr hirdymor. Gyda lansiad gwefan ryngweithiol newydd, cyflwyno sioeau teithiol mewn cymunedau, gan gynnwys digwyddiadau a fynychwyd gan gydweithwyr CNC yn y Drenewydd, Llanidloes a Meifod, a chyfres o weithdai technegol, mae'r tîm yn casglu safbwyntiau, syniadau a chyfleoedd i helpu i lywio cyfeiriad Cynllun Rheoli Dŵr Dyffryn Hafren i'r dyfodol.
44. Drwy ddwyn ynghyd y gwaith ymgysylltu a'r sylfaen dystiolaeth dechnegol, mae cyfres o senarios strategol yn cael eu datblygu i ddangos y gwahanol ffyrdd y gellir rheoli dŵr ar draws dalgyrch uchaf afon Hafren. Bellach, mae'r gwaith yn cael ei

ddatblygu'n strategaeth cyn y cyfnod ymgynghori ffurfiol yng ngwanwyn/haf 2025. Drwy gyfrwng Grŵp Arweinwyr Strategol Cynllun Rheoli Dŵr Dyffryn Hafren, mae CNC yn parhau i sicrhau bod blaenoriaethau CNC a Llywodraeth Cymru yn cael eu hystyried wrth i'r cynllun ddatblygu.

Dosbarthiadau Dŵr Ymdrochi 2024

45. Ym mis Rhagfyr, cyhoeddodd Llywodraeth Cymru ddsbarthiadau dŵr ymdrochi 2024 ar gyfer Cymru. Llwyddodd 108 o 110 o safleoedd dŵr ymdrochi i gyrraedd y safon ddigonol o leiaf o dan y Rheoliadau Dŵr Ymdrochi, sy'n cyfateb i gydymffurfedd o 98%, sy'n debyg i dymor 2023. Dosbarthwyd dau safle – Aberogwr a'r Rhyl – yn wael yn 2024; ar gyfer y safleoedd hyn, byddwn yn gwerthuso'r dystiolaeth ac yn penderfynu pa gamau gweithredu sydd eu hangen i wella ansawdd y dŵr.
46. Symudodd Bae Jackson yn y Barri o ddigonol i dda, a symudodd Bae'r Tŵr Gwyllo o wael i ddigonol. Er ein bod yn croesawu'r newidiadau, mae amrywiaeth gydnabyddedig mewn ansawdd dŵr ymdrochi ar draws y Barri oherwydd y dalgylchoedd trefol mawr. Mae'n bleser gennym adrodd hefyd fod y gwaith a wnaed yn y Llyn Morol wedi symud y dosbarthiad o ddigonol i dda eleni.

Ymbelydredd mewn Bwyd a'r Amgylchedd (RIFE)

47. Ym mis Tachwedd, cyhoeddwyd adroddiad Ymbelydredd mewn Bwyd a'r Amgylchedd gan Lywodraeth y Deyrnas Unedig. Mae hwn yn adroddiad i'r cyhoedd sy'n ymwneud â gollyngiadau ymbelydrol ledled y Deyrnas Unedig o ffynonellau niwclear ac anniwclear. Nid oedd unrhyw faterion sy'n peri pryder i Gymru, ac mae'r ddau safle datgomisiynu niwclear yng Nghymru yn dangos tuedd tuag at i lawr yn gyffredinol yn lefelau'r ymbelydredd sy'n cael eu monitro. Roedd cyfanswm y dosau a adroddwyd yn aros yn weddol debyg o flwyddyn i flwyddyn ac roeddent ymhell islaw'r terfyn dos cyfreithiol.

Fersiwn 5 Safon Sigr Coetiroedd y Deyrnas Unedig (UKWAS)

48. Mae Safon Sigr Coetiroedd y Deyrnas Unedig yn safon goedwigaeth ddeinamig sy'n cael ei diweddarau'n rheolaidd i adlewyrchu datblygiadau yn y consensws ar reoli coedwigoedd yn gynaliadwy yn y Deyrnas Unedig. Mae Rhaglen Cymeradwyo Ardystio Coedwigoedd (PEFC) y Deyrnas Unedig wedi cwblhau ei phroses gymeradwyo ac wedi cadarnhau y gall symud ymlaen â mabwysiadu Fersiwn 5 o Safon Sigr Coetiroedd y Deyrnas Unedig fel safon sy'n cydymffurfio â'r rhaglen ar gyfer y Deyrnas Unedig, gyda dyddiad dod i rym o 1 Rhagfyr 2024. Fodd bynnag, mae'r Cyngor Stiwardiaeth Coedwigoedd Rhyngwladol (FSC) wedi nodi nad yw mewn sefyllfa i gymeradwyo Fersiwn 5 o Safon Sigr Coetiroedd y Deyrnas Unedig o fewn yr un amserlen.
49. Mae gan CNC ardystiad deuol. Rydym yn rheoli'r newid i Fersiwn 5 o Safon Sigr Coetiroedd y Deyrnas Unedig (gwelliant ar Fersiwn 4) drwy ddiweddarau ein

canllawiau a rhannu'r wybodaeth â chydweithwyr sy'n rheoli ein coedwigoedd. Bydd yr archwiliad yn 2025 yn cael ei gynnal yn unol â Fersiwn 4 a Fersiwn 5 o Safon Sicr Coetiroedd y Deyrnas Unedig (oni bai fod y Cyngor Stiwardiaeth Coedwigoedd Rhyngwladol yn cymeradwyo Fersiwn 5 cyn dyddiad yr archwiliad, a fydd yn cael ei gadarnhau yn gynnar yn 2025).

Cyfathrebu

Cyfathrebu Corfforaethol

50. Roedd cyfathrebu canlyniad yr achos dros newid i gydweithwyr a rhanddeiliaid allanol yn dominyddu dechrau'r cyfnod hwn ac roedd angen cryn dipyn o amser ac adnoddau. Yn benodol, denodd y newidiadau arfaethedig i'n gwasanaethau canolfan ymwelwyr a sesiynau galw heibio i'r cyhoedd ddiddordeb sylweddol gan y cyfryngau a grwpiau ymgyrchu. Cefnogodd y tîm cyfathrebu y tîm masnachol i hyrwyddo a rheoli materion yn ymwneud â'r digwyddiadau hyn. Parhawyd i weithio gyda chydweithwyr gohebu a materion cyhoeddus i sicrhau cysondeb yn yr ymatebion a roddwn i'r llif cyson o ymholiadau ar y mater hwn.
51. Parhaodd y digwyddiadau galw heibio cyhoeddus ac ar-lein yn ymwneud â'r Parc Cenedlaethol newydd arfaethedig drwy gydol y cyfnod hwn. Cefnogodd y tîm cyfathrebu y tîm tirweddau dynodedig drwy fynychu'r digwyddiadau â'r proffil uchaf a chynghori ar ymatebion i ymholiadau gan y cyfryngau a sbardunwyd gan rhanddeiliaid â buddiant.

Mae Cymunedau'n Gallu Gwrthsefyll Newid yn yr Hinsawdd

52. Neilltuwyd amser ac adnoddau sylweddol i gyfathrebiadau rhybuddio a hysbysu cyn ac yn ystod stormydd Bert a Darragh, y broses adfer, ac i boblogi rotâu dyletswydd. Sbardunodd effaith y stormydd hyn yng Nghymru ddiddordeb sylweddol yn y cyfryngau cenedlaethol a rhanbarthol, a chynhaliwyd dros ddeugain o gyfweiliadau â'r cyfryngau yn ystod y ddwy storm.
53. Roedd yr amser a'r ymdrech a fuddsoddwyd i hyrwyddo ein Gwasanaethau Llifogydd – Rhybuddio a Hysbysu gyda phartneriaid Fforwm Lleol Cymru Gydnerth a'r cyfryngau yn ystod ein hwythnos #YmwybyddiaethLlifogydd yn talu ar ei ganfed gan fod ein hadnoddau a'n negeseuon yn ffres yn meddyliau pawb. Er i'r stormydd arwain at gwestiynau anodd ynghylch galluoedd CNC, maent yn hollbwysig wedi ein galluogi i dynnu sylw at negeseuon allweddol ynghylch ein gwasanaethau llifogydd ar-lein, y gwaith sy'n mynd rhagddo i archwilio ac atgyweirio asedau yn dilyn digwyddiadau o'r fath, a'r heriau o ran rheoli perygl llifogydd yn y dyfodol.
54. Cyflawnwyd ymdrechion i ymgysylltu â rhanddeiliaid a'r cyhoedd yn y modd yr ydym yn rheoli perygl llifogydd a achosir gan yr hinsawdd hefyd drwy ein gwaith gyda Llywodraeth Cymru, Asiantaeth yr Amgylchedd a Defra wrth gyhoeddi'r Rhaglen Diwygio Diogelwch Cronfeydd Dŵr. Yn ystod y sesiynau galw heibio cyntaf ar gyfer

Cynllun Rheoli Dŵr Dyffryn Hafren, tynnwyd sylw hefyd at bwysigrwydd mabwysiadu dull partneriaeth o reoli perygl llifogydd yn Nyffryn Hafren yn y dyfodol.

Llygredd yn Cael ei Atal Hyd yr Eithaf

55. Roedd rheoli'r naratif a'r negeseuon o gwmpas cyhoeddi ein Hadroddiad Rheoleiddio Blyneddol yn ffocws allweddol yn y cyfnod hwn, o ystyried y ffocws cynyddol ar ein gweithgarwch rheoleiddio. Sicrhodd creu ffeithluniau i gefnogi'r cyhoeddiad ein bod yn gallu tynnu sylw at ein cyflawniadau a'r heriau y bydd yr argyfyngau hinsawdd, natur a llygredd yn parhau i'w cyflwyno yn y dyfodol.
56. Parhaodd y ffocws ar reoli gwastraff ym mis Tachwedd wrth i ni weithio'n agos gyda chynhyrchwyr rhaglen *Y Byd ar Bedwar* i dynnu sylw at y gwaith pwysig rydym yn ei wneud i fynd i'r afael â throeddau gwastraff. Roedd ein sesiynau briffio gyda'r rhaglen nid yn unig yn gyfle i tynnu sylw at ehangder y gwaith rydym yn ei wneud yn y maes hwn, ond hefyd yn caniatáu inni ddylanwadu ar wneuthurwyr y rhaglen yn eu negeseuon a rhannu negeseuon allweddol am oblygiadau troeddau gwastraff a'r rôl sydd gan y cyhoedd i'w chwarae i sicrhau eu bod yn gwybod ble bydd cyrchfan eu gwastraff.
57. Neilltuwyd swm sylweddol o adnoddau yn ystod y cyfnod hwn i gynllunio a pharatoi cyfathrebiadau ar gyfer rhanddeiliaid, cydweithwyr a'r cyhoedd cyn cyhoeddi'r dosbarthiadau dŵr ymdrochi. Roedd hyn yn cynnwys gweithio'n agos gyda phartneriaid lleol mewn ardaloedd lle mae dosbarthiadau naill ai wedi gostwng neu wedi gwella ar gyfathrebu ar y cyd i amlygu'r ymrwymiad ar y cyd i wella ansawdd ein dyfroedd.
58. Ym mis Rhagfyr, flwyddyn ar ôl yr adroddiadau cyntaf am broblemau arogleuon yn Safle Tirlenwi Withy hedge, buom yn arwain y gwaith o gynnal sesiwn galw heibio i'r cyhoedd ochr yn ochr â'n partneriaid, lechyd Cyhoeddus Cymru a Chyngor Sir Penfro, i roi'r wybodaeth ddiweddaraf am y cynnydd a wnaed o ran rheoli materion ar y safle. Cynlluniwyd y sesiwn i roi tawelwch meddwl i gymunedau lleol ynghylch rheolaeth y safle yn y dyfodol a bod ymchwiliadau i achosion o dorri amodau trwyddedau yn parhau.
59. Cynhaliom ymgyrch cyfryngau cymdeithasol yn ystod y cyfnod hwn i dynnu sylw at ymweliadau parhaus â busnesau ar Ystad Ddiwydiannol Wreccsam, i gynnig cyngor ac i sicrhau bod mesurau atal llygredd ar waith i ddiogelu cyrsiau dŵr. Mae cyfres o bodlediadau sy'n canolbwyntio ar waith ein tîm amgylchedd yng Ngheredigion hefyd yn parhau, gan arddangos yr ystod eang o waith a wneir gan y tîm, gan gynnwys cadwraeth ac ymateb i ddiwyddiadau.

Mae Natur yn Gwella

60. Roedd ymdrechion i adfer afonydd Cymru a chefnogi adferiad byd natur yn ffocws allweddol yn y cyfnod hwn. Tynnwyd sylw at waith parhaus ein Rhaglen Adfer Afonydd gan y Dirprwy Brif Weinidog yn ystod ymweliad â chynllun Nant Dowlais, a

bu cynlluniau i gefnogi mudo pysgod yn afon Wysg yn ffocws sesiwn galw heibio Prosiect Pedair Afon LIFE yn Aberhonddu. Tynnwyd sylw hefyd at effeithiau cronfa'r Rhaglen Cyfalaf Dŵr a gwaith partneriaeth llwyddiannus gyda thirfeddianwyr i adfer byd natur yn ystod y cyfnod hwn drwy hyrwyddo prosiect Cleddau Wen.

Rhagolwg

Dydd Iau 30 Ionawr / Dydd Gwener 31 Ionawr – Cynhadledd Tystiolaeth

Dydd Iau 6 Chwefror – Pwyllgor Cyllid

Dydd Mawrth 11 Chwefror – Y Pwyllgor Ystad Tir

Dydd Mercher 12 Chwefror – Galwad gan y Bwrdd am Ddiweddariad

Dydd Iau 13 Chwefror – Pwyllgor Ardaloedd Gwarchoddedig

Dydd Mercher 19 Chwefror – Pwyllgor Pobl a Chwsmeriaid

Dydd Mercher 5 Mawrth – Pwyllgor Cyllid

Dydd Mawrth 11 Mawrth – Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg

Dydd Mercher 19 Mawrth / Dydd Iau 20 Mawrth – Cyfarfod Bwrdd Mis Mawrth

Papur Bwrdd CNC

Dyddiad y cyfarfod:	23 Ionawr 2025
Teitl y Papur:	Diweddariad ARAC i'r Bwrdd
Cyfeirnod y Papur:	25-01-B06
Noddwyd y papur gan:	Kath Palmer, Cadeirydd ARAC
Paratowyd y papur gan:	Ysgrifenyddiaeth y Bwrdd
Cyflwynwyd y papur gan:	Kath Palmer, Cadeirydd ARAC
Pwrpas y papur	Gwybodaeth
Crynodeb	Rhoi diweddariad i'r Bwrdd mewn perthynas â chyfarfod ARAC ar 13 Rhagfyr 2024.

Cefndir

1. Mae'r diweddariad hwn i'r Bwrdd yn ymwneud â chyfarfod Pwyllgor Archwilio a Rheoli Risg (ARAC) ar 13 Rhagfyr 2024. Gall aelodau'r Bwrdd weld holl bapurau a chofnodion y Pwyllgor drwy borth Diligent.

Diweddariad

Archwilio Cymru

2. Darparodd Archwilio Cymru ddiweddariad gan gynnwys yr archwiliadau arfaethedig yng nghynllun Archwilio Cymru 2023-26 a bod y gwaith Ardaloedd Draenio Mewnol wedi'i gwblhau. Roedd ARAC wedi gofyn i nodyn briffio a gweminar i'r Bwrdd ar Ardaloedd Draenio Mewnol gael eu trefnu.

Rheoli Risg

3. Hysbyswyd ARAC y byddai'r tîm Archwilio Mewnol yn cynnal adolygiad o'r Fframwaith Rheoli Risg, ac y byddai'r Bwrdd yn trafod y Gofrestr Risgiau a Sicrwydd Strategol (SRAR) yn eu cyfarfod ym mis Ionawr.

- Roedd y Diweddariad Rheoli Risg Chwarterol yn cynnwys ail-raddnodi'r archwiliadau dwfn o ran risg yn y Pwyllgorau a bod yr hyfforddiant risg diweddar wedi cael derbyniad da gan y staff. Awgrymwyd cynnwys sesiwn sganio'r gorwel/rheoli risg yng nghyfarfod y Bwrdd ym mis Mawrth. Craffodd ARAC ar y Gofrestr Risgiau a Sicrwydd Strategol a'r Log Risgiau a Materion Sefydliadol a'u trafod.

Cynllun Gweithredu Llywodraethu

- Hysbyswyd ARAC am gyd-destun Gweithgor Llywodraethu'r Bwrdd, pwrpas y Grŵp, y Cynllun Gweithredu Llywodraethu a Risg a rôl ARAC yn ei reolaeth. Cyflwynwyd y fformat newydd ar gyfer agendâu Bwrdd mis Ionawr i ARAC a chytunwyd ar y rhain. Cytunodd ARAC hefyd i oruchwylio'r Cynllun Gweithredu Llywodraethu a Risg a Thraciwr Camau Gweithredu Llywodraeth Cymru.

Archwilio Mewnol

- Rhodddwyd Adroddiad Chwarterol yr Archwiliad Mewnol i ARAC a chymeradwywyd newidiadau i Gynllun Archwilio Mewnol 2024-25 gan gynnwys ychwanegu tri adolygiad a gohirio archwiliad tan 2025-26. Cyflwynwyd Cynllun Archwilio Mewnol 2025+ i ARAC hefyd a thrafodwyd pwysau ar y sefydliad gyda'r archwiliadau arfaethedig a'r Achos dros Newid parhaus. Cafwyd trafodaeth ar yr angen am archwiliad o ddiwylliant a chytunwyd y dylai'r Pwyllgor Pobl a Chwsmeriaid (PCC) ystyried hyn gyda'r gyrwyr diwylliant.
- Derbyniwyd pedwar adroddiad Archwilio Mewnol, roedd tri yn rhoi barn gymedrol ac un yn rhoi barn sylweddol. Cyflwynwyd hefyd drosolwg o'r camau gweithredu Archwilio Mewnol a oedd yn hwyr, a chraffodd ARAC ar y rhain a'u trafod.
- Gohiriwyd dau archwiliad dilynol ar gynllunio'r gweithlu ac ymgysylltu â rhanddeiliaid tan ddechrau 2026. Cytunwyd i gyfeirio pryderon a risgiau o ran adnoddau yn y meysydd hyn i'r Bwrdd.

Diweddariad Cyllid

- Rhodddwyd yr Adroddiad Cyllid Chwarterol i ARAC a oedd yn cynnwys diweddariad ar Gyfrifon Blynyddol 2024-25, diweddariad IR35, diweddariad gwrth-dwyll a llywodraethu ariannol a'r colledion, taliadau arbennig a'r camau gweithredu tendr sengl. Gofynnwyd am adroddiad gwersi a ddysgwyd ar IR35 a bydd yn cael ei ychwanegu at y blaengynllun gwaith.

Canlyniadau a Risgiau'r Achos dros Newid

- Hysbyswyd ARAC ynglŷn â sut yr oedd risg wedi cael ei hystyried ac wedi cael ei chynnwys yn y broses hyd yn hyn a'r dull amlinellol arfaethedig o reoli risgiau yn dilyn yr Achos dros newid. Byddai'r Pwyllgor Pobl a Chwsmeriaid (PCC) yn cael diweddariadau rheolaidd a byddai'r Bwrdd hefyd yn cael ei ddiweddarau ynglŷn â

risgiau'r Achos dros Newid pan fyddai'r Gofrestr Risgiau a Sicrwydd Strategol yn cael ei hadolygu.

Diweddariad Gwasanaeth Cymorth Rheoli Contractau

11. Rhoddwyd diweddariad i ARAC ar waith y Gwasanaethau Cymorth Rheoli Contractau (CMSS). Cafwyd trafodaeth am y diwylliant gyda rheolwyr contractau a byddai'r tîm CMSS yn parhau i weithio gyda'r sefydliad i wella a symleiddio prosesau.

Papur Bwrdd CNC

Dyddiad y cyfarfod:	23 Ionawr 2025
Teitl y Papur:	Diweddariad Bwrdd y Pwyllgor Cyllid
Cyfeirnod y Papur:	25-01-B07
Noddwyd y papur gan:	Helen Pittaway, Aelod o'r Bwrdd
Paratowyd y papur gan:	Ysgrifenyddiaeth y Bwrdd
Cyflwynwyd y papur gan:	Helen Pittaway, Aelod o'r Bwrdd
Pwrpas y papur	Gwybodaeth
Crynodeb	Rhoi diweddariad i'r Pwyllgor Cyllid – 5 Rhagfyr 2024

Cefndir

Mae'r papur hwn yn rhoi diweddariad i'r Bwrdd yn dilyn cyfarfod y Pwyllgor Cyllid ar 5 Rhagfyr 2024. Gall cofnodion y cyfarfodydd hyn fod ar gael i unrhyw aelod o'r Bwrdd sydd â diddordeb.

Diweddariad Perfformiad Ariannol

- Cyflwynwyd y risgiau, y cyfleoedd, a'r newidynnau a allai effeithio ar berfformiad ariannol CNC yn 2024-25 ynghyd â'r cynnydd yn erbyn y targed arbedion yn yr Achos dros Newid.
- Gofynnodd y Pwyllgor Cyllid am wybodaeth am oblygiadau ariannol storm Bert. Cadarnhawyd bod CNC wedi gwneud cais am gyllid ychwanegol gan Lywodraeth Leol yn y gorffennol i gefnogi adferiad digwyddiadau eithafol. Cymerwyd cam gweithredu i ddarparu rhagor o wybodaeth am yr effeithiau unwaith yr ymgynghorwyd â chydweithwyr Llifogydd.
- Yn dilyn trafodaeth ar danwariant mewn adnoddau dŵr, eglurwyd y cyfiawnhad dros y cynnydd mewn hyblygrwydd taliadau dŵr. Awgrymodd y Pwyllgor Cyllid y dylai CNC geisio gwario incwm taliadau ar yr ardal arfaethedig a nodi'n glir os na ellir ei ddefnyddio yn yr ardal honno cyn ei ddefnyddio yn rhywle arall.

Cynigion Ariannol

4. Cymeradwyodd y Pwyllgor gynnig cyllid grant tair blynedd ar gyfer y Rhaglen Grant Gweithredu ar Fawndiroedd Cenedlaethol a oedd yn fenter strategol i adfer mawndiroedd ac yn cyd-fynd ag Amcanion Llesiant CNC.
5. Holodd y Pwyllgor Cyllid a fyddai'r Achos dros Newid yn effeithio ar y Rhaglen a thrafododd fawndir o ran cyllid gwyrdd, oherwydd gallai sicrhau gwell ffordd o ddal carbon na phlannu coed. Croesawyd dull cyfannol y Rhaglen Mawndiroedd ehangach gan y Pwyllgor a awgrymodd y gallai astudiaeth achos mawndir, fel rhan o archwiliad dwfn Amcan Llesiant Gwrthsefyll Newid Hinsawdd, fod yn fuddiol.
6. Diweddariadau ar Wasanaeth Llongau Morol: Darparwyd Gweithred Dendr Sengl a Chytundeb Gwasanaeth Microsoft. Byddai papur ar y Gwasanaeth Llongau Morol yn cael ei gyflwyno yn y cyfarfod nesaf a nodwyd y cynnydd yn y Cytundeb Gwasanaeth Microsoft, yn sgil cyflwyno'r Cytundeb Partneriaeth Strategol.

Diweddariad Cyllideb a Chynllunio Busnes 2025-26

7. Amlinellwyd amserlen cyllideb 2025-26, y rhagolygon a'r rhagdybiaethau allweddol ar gyfer yr holl ffynonellau ariannu ynghyd â'r rhagdybiaethau allweddol, y cyd-destun ariannol, fforddiadwyedd refeniw ar gyfer 2025-26 a'r pwysau ariannol posibl.
8. Trafododd y Pwyllgor Cyllid y gyllideb bren a mynegodd bryderon pe bai tanwariant ar y gyllideb Stiwardiaeth Tir, y gallai hynny effeithio ar flynyddoedd dilynol.

Diweddariad CNC2030

9. Darparwyd diweddariad ar CNC2030 gan gynnwys cofrestru rhwystredigaeth yn y tîm gyda chyflwyno'r Rhaglen. Roedd hyn oherwydd recriwtio rolau cyflwyno prosiectau allweddol. Darparwyd hefyd ddiweddariad ar y tîm swyddogaeth Digidol, Data a Thechnoleg (DDaT) newydd a diweddariad ar wasanaeth trwyddedu Marine Alfa a fyddai'n gwella'r rhyngwyneb cwsmeriaid ac yn sylfaen i'r platfform cwsmeriaid.
10. Trafododd y Pwyllgor y sefydlogrwydd sefydliadol yr oedd y Rhaglen yn ei ddarparu gan gynnwys seiberddiogelwch a'r uchelgais i symud ymlaen tuag at drawsnewid. Fodd bynnag, cydnabuwyd mai dim ond gyda chyllid priodol ar gyfer y Rhaglen y gellid cyflawni hyn. Awgrymodd y Pwyllgor y dylai'r Bwrdd drafod y Rhaglen.
11. Yn dilyn cais, darparwyd rhagor o wybodaeth am y tîm DDaT newydd.

Diweddariad ar Strategaeth Ymadael Tŷ Cambria

12. Cafwyd diweddariad llafar byr gan y Pennaeth Gwasanaethau Cefnogi Busnes ac Adfywio ar ymadael â Thŷ Cambria gan gynnwys amlinellu'r opsiynau posibl a fyddai'n cael eu cyflwyno mewn papur i'r Bwrdd.

Papur Bwrdd CNC

Dyddiad y cyfarfod:	23 Ionawr 2025
Teitl y Papur:	Diweddariad Pwyllgor Pobl a Chwsmeriaid (PCC)
Cyfeirnod y Papur:	25-01-B08
Noddwyd y papur gan:	Mark McKenna, Cadeirydd PCC
Paratowyd y papur gan:	Ysgrifenyddiaeth y Bwrdd
Cyflwynwyd y papur gan:	Mark McKenna, Cadeirydd PCC
Pwrpas y papur	Gwybodaeth
Crynodeb	Rhoi diweddariad i'r Bwrdd mewn perthynas â chyfarfod PCC ar 10 Rhagfyr 2024.

Cefndir

- Mae'r diweddariad hwn ar gyfer y Bwrdd mewn perthynas â chyfarfod rhithwir Pwyllgor Pobl a Chwsmeriaid (PCC) ar 10 Rhagfyr. Gall aelodau'r Bwrdd weld holl bapurau a chofnodion y Pwyllgor drwy borth Diligent.
- Nododd a gwerthfawrogodd y Pwyllgor waith caled a gwytnwch yr holl staff a helpodd i ymateb i'r digwyddiadau storm diweddar.

Diweddariad llafar ar Risgiau a Materion Cyfredol

- Rhoddwyd diweddariadau llafar i'r PCC ar y risgiau a'r problemau presennol. Rhoddodd Cyfarwyddwr Gweithredol - Cyfathrebu, Cwsmeriaid a Masnachol diweddariad i'r PCC ar ddefnyddio gwahanol lwyfannau cyfryngau cymdeithasol, plattform cwsmeriaid newydd sy'n cael ei ddatblygu ar hyn o bryd, a'r cyfleoedd o fewn y sefydliad i ddod o hyd i arbedion effeithlonrwydd a chynorthwyo arloesedd. Tynnwyd sylw at greu gwasanaeth Data, Digidol a Thechnoleg (DDaT).
- Roedd aelodau'r Bwrdd wedi cael eu hannog i fynychu sesiynau hyfforddi staff.

5. Rhoddodd Cyfarwyddwr Gweithredol, Strategaeth Gorfforaethol a Datblygu ddiweddariad i PCC ar eitemau cysylltiedig â Rheoli Pobl a recriwtio a'r heriau sy'n cael eu hwynebu.
6. Byddai symleiddio prosesau yn helpu staff i gyflawni disgwyliadau allanol ac roedd trafodaethau yn parhau gyda Llywodraeth Cymru (LIC) ar feysydd blaenoriaeth.

Risgiau Strategol

7. Aeth PCC ati i groesawu a thrafod yn fanwl y tair Risg Strategol sy'n berthnasol i gylch gwaith PCC.
8. Esboniwyd y rheolaethau cyfredol a'r camau gweithredu a gynlluniwyd a heriodd PCC y sgôr risg a'r amserlen a gwneud awgrymiadau ar gyfer gwersi a ddysgwyd a rhyngweithio ag addysg uwch. Amlinellwyd y blaenoriaethau a'r heriau ac roedd y Pwyllgor yn gwerthfawrogi'r mesurau lliniaru a roddwyd ar waith a deall y byddai gwelliannau parhaus. Deallwyd y byddai lefel o risg bob amser yn gysylltiedig oherwydd natur y busnes. Roedd y canllawiau a chyflwyniad y risgiau wedi cael eu croesawu.

Strategaeth Pobl

9. Cyflwynwyd y cynnydd i PCC yn erbyn cyflawni'r Strategaeth Pobl bresennol. Byddai'r Strategaeth newydd yn cyd-fynd â'r Cynllun Corfforaethol gan ystyried yr adborth i arolwg Ein Llais. Roedd angen diffinio llwyddiant y canlyniadau, fel y cawsant eu hamlinellu yn y Strategaeth, ac awgrymodd PCC fod dangosyddion perfformiad allweddol yn cael eu hymgorffori i fesur llwyddiant; Darparodd PCC hefyd awgrymiadau ar arfer gorau.

Eitemau Gwybodaeth

10. Croesawodd PCC yr Wybodaeth Rheoli Pobl, gan ofyn am wybodaeth am berfformiad gan y System Rheoli Dysgu. Llongyfarchwyd y tîm ar yr Archwiliad Mewnol Adolygu Digwyddiadau Difrifol, a oedd wedi derbyn barn sylweddol.

Edrych i'r dyfodol ac Unrhyw Fater Arall

11. Trafodwyd eitemau ar gyfer cyfarfodydd yn y dyfodol.
12. Cymeradwyodd PCC y diwygiadau arfaethedig a awgrymwyd gan Reolwr Gweinyddu Cronfa Bensiwn Asiantaeth yr Amgylchedd (EAPF) a chymeradwyodd Bolisi Dewisol y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol wedi'i ddiweddarau.

Papur Bwrdd CNC

Dyddiad y cyfarfod:	23 Ionawr 2025	
Teitl y Papur:	Diweddariad Fforwm Rheoli Tir Cymru (WLMF).	
Cyfeirnod y Papur:	25-01-B09	
Noddwyd y papur gan:	Yr Athro Rhys Jones, Cadeirydd WLMF	
Paratowyd y papur gan:	Bronwen Martin, Cynghorydd Arbenigol: Amaethyddiaeth	
Cyflwynwyd y papur gan:	Yr Athro Rhys Jones, Cadeirydd WLMF	
Pwrpas y papur	Gwybodaeth	
Proses gymeradwyo / ymgynghori:	Cyfrifol: Pwy sydd wedi datblygu'r papur/proses a phwy sydd wedi cael rhoi mewnbwn?	
	Atebol: Pwy sy'n atebol am gymeradwyo yn y pen draw? I bwy y gofynnir am gymeradwyaeth?	
	Ymgynghorwyd â: A phwy yr ymgynghorwyd hyd yn hyn? Pan fo angen cymeradwyaeth, a yw hyn wedi'i drefnu? A fydd angen ymgynghori pellach?	
	Hysbyswyd: Pwy sydd wedi cael gwybod neu sydd angen mwy o wybodaeth am y gwaith?	
Crynodeb	Crynowch pa ystyriaethau, penderfyniadau, a chamau gweithredu yr ydych yn eu ceisio gan y pwyllgor.	

Fforwm Rheoli Tir Cymru (WLMF)

- Cynhelir cyfarfodydd Fforwm Rheoli Tir Cymru (WLMF) bedair gwaith y flwyddyn, ac maent yn rhoi cyfle i Cyfoeth Naturiol Cymru (CNC) a sefydliadau eraill sy'n aelodau o WLMF rannu gwybodaeth, nodi buddiannau cyffredin a chydweithio mewn ffordd gydweithredol ar faterion rheoli tir strategol.

[Cyfoeth Naturiol Cymru - Fforwm Rheoli Tir Cymru \(WLMF\)](#)

Diweddariad

Cyfarfod 9 Rhagfyr 2024

- Cynhaliwyd cyfarfod diweddaraf WLMF ddydd Llun 9 Rhagfyr 2024. Roedd y cyfarfod yn canolbwyntio ar goedwigaeth ac yn cynnwys y cyflwyniadau/trafodaethau canlynol:
  - Coedwig Genedlaethol Cymru (Stacey Delbridge, CNC)
  - Cynllun Ffermio Cynaliadwy: Coedwigaeth (Naomi Matthiessen, Llywodraeth Cymru)
  - Strategaeth y Diwydiant Pren a'r Cynllun Sgiliau Cysylltiedig (Gail Merriman ac Ann Burgoyne, Llywodraeth Cymru)
  - Rheoli Ceirw a Gwiwerod (Chris Tucker, CNC)
  - 'Astudiaeth achos o greu coetir' (Iwan Parry, Tilhill)
  - 'Sut mae'r sector coedwigaeth breifat yn gweithio ochr yn ochr â CNC' (Iwan Lloyd Williams, Confor)
- Cynhelir cyfarfod nesaf WLMF ym mis Mawrth 2025 (dyddiad i'w gadarnhau).
- Unwaith y bydd cofnodion y cyfarfod wedi'u hadolygu a'u cytuno'n ffurfiol gan yr aelodau, cânt eu cyhoeddi ar dudalen WLMF ar wefan CNC.

Is-grŵp WLMF ar Lygredd Amaethyddol

- Prif ddiben Is-grŵp WLMF yw nodi cyfleoedd i ddileu llygredd amaethyddol yng Nghymru ar yr un pryd â chynnal sector ffermio ffyniannus gan ddilyn pum thema allweddol (cyngor ac arweiniad, ymagwedd wirfoddol, rheoleiddio, arloesi a buddsoddi), a gweithio ar y cyd ag amrywiaeth o randdeiliaid amaethyddol ac amgylcheddol.

[Cyfoeth Naturiol Cymru - Is-grŵp Fforwm Rheoli Tir Cymru \(WLMF\) ar Lygredd Amaethyddol](#)

Diweddariad

Cyfarfod 18 Tachwedd 2024

6. Roedd cyfarfod Is-grŵp WLMF a gynhaliwyd ar 18 Tachwedd 2024 yn canolbwyntio'n llwyr ar Rheoliadau Adnoddau Dŵr (Rheoli Llygredd Amaethyddol) (Cymru) 2021: Adolygiad 4 blynedd. Rhoddodd y Cadeirydd Annibynnol, Dr Susannah Bolton, ddiweddariad ar yr adolygiad a chyfle i'r grŵp ymwneud â'r broses drwy holi cyfres o gwestiynau iddynt eu hystyried a'u trafod.

Cyfarfod 16 Rhagfyr 2024

7. Cynhaliwyd y cyfarfod diweddaraf ddydd Llun 16 Rhagfyr 2024. Roedd y cyfarfod hwn yn cynnwys yr eitemau canlynol:
  - Trafodaeth cyn cyflwyniad am yr offeryn GIS Dosrannu Ffynonellau (SAGIS). Ymunodd Dean Roden, CNC, â'r cyfarfod i ddeall beth mae'r grŵp ei eisiau o gyflwyniad yn y dyfodol ynghylch modelu SAGIS.
  - Cyflwyniad ar Brosiect Adfer Dalgylch Gwy Uchaf (Nick Young, CNC).
  - Diweddariad ar Ffactorau Allyriadau Dofednod Dwys (Alison Soper, CNC).
  - Diweddariad ar broses yr adolygiad 4 blynedd o'r Rheoliadau Adnoddau Dŵr (Rheoli Llygredd Amaethyddol) (Cymru) 2021 (Dr Susannah Bolton, Cadeirydd Annibynnol).
8. Cynhelir cyfarfod nesaf Is-grŵp WLMF ym mis Ionawr 2025 (dyddiad i'w gadarnhau).
9. Unwaith y bydd cofnodion y cyfarfod wedi'u hadolygu a'u cytuno'n ffurfiol gan yr aelodau, cânt eu cyhoeddi ar dudalen Is-grŵp WLMF ar wefan CNC.

Papur BwrddCNC

Dyddiad y cyfarfod:	23 Ionawr 2025
Teitl y Papur:	Fforwm Pysgodfeydd Cymru (WWF) Tachwedd 2024
Cyfeirnod y Papur:	25-01-B10
Noddwyd y papur gan:	Yr Athro Steve Ormerod, Cadeirydd WFF
Paratowyd y papur gan:	Ben Wilson, Prif Gyngorydd Pysgodfeydd; Tystiolaeth, Polisi a Thrwyddedu, Tîm Rheoli Adnoddau Naturiol
Cyflwynwyd y papur gan:	Yr Athro Steve Ormerod, Cadeirydd WFF
Pwrpas y papur	Gwybodaeth

Cefndir

- Mae Fforwm Pysgodfeydd Cymru (WWF) yn cyfarfod deirgwaith y flwyddyn ac yn rhoi cyfle i randdeiliaid pysgodfeydd a Sefydliadau Anllywodraethol rannu tystiolaeth a chyfleoedd er mwyn cydweithio i gyflawni rheolaeth gynaliadwy o bysgodfeydd yng Nghymru.
- Cylch gorchwyl y grŵp yw:
  - Cynrychioli'r ystod o randdeiliaid sydd â buddiant yn adnoddau pysgodfeydd dŵr croyw ac ymfudol Cymru a gwaith Cyfoeth Naturiol Cymru (CNC) ac eraill i gynnal, gwella a datblygu pysgodfeydd mudol a dŵr croyw yng Nghymru.
  - Darparu cyngor strategol i CNC, sy'n adlewyrchu barn buddiannau pysgodfeydd. Llywio cyngor CNC i Lywodraeth Cymru (LIC), gan gynnwys datblygu polisi a strategaeth sy'n ymwneud â physgodfeydd.
  - Adolygu perfformiad pysgodfeydd CNC a gwaith cysylltiedig i sicrhau bod genweirwyr a buddiannau pysgodfeydd yn deall yn glir bod incwm trwyddedau pysgota â gwialen a chyllid arall yn cael eu defnyddio yn y modd mwyaf effeithiol i gynorthwyo'r gwaith o gyflawni dyletswydd pysgodfeydd statudol CNC.
  - Ystyried effaith ecolegol, biolegol ac economaidd materion newydd a materion sy'n dod i'r amlwg sy'n effeithio ar ein pysgodfeydd.

- e. Helpu i ledaenu gwybodaeth gan CNC a mannau eraill i fuddiannau pysgota a physgodfeydd.
- f. Darparu adborth clir gan fuddiannau genweirio a physgodfeydd i CNC a hwyluso darparu gwybodaeth i'r buddiannau hynny.
- g. Nodi cyfleoedd ar gyfer gweithio mewn partneriaeth a chyllid newydd.
- h. Cefnogi'r gwaith o sganio'r gorwel ar gyfer datblygiadau a chyfleoedd newydd, a risgiau a ragwelir, a chodi ymwybyddiaeth o faterion ehangach yn ymwneud â rheoli pysgodfeydd dŵr croyw ac ymfudol, er enghraifft pysgodfeydd morol.

Diweddariad

- 3. Cynhaliwyd y cyfarfod diweddaraf yn rhithiol ar 28 Tachwedd 2024
- 4. Roedd hwn yn gyfarfod byrrach na'r arfer ac roedd yn canolbwyntio ar dderbyn diweddariadau gan aelodau'r fforwm.
- 5. Roedd y Cyfarfod yn cynnwys yr eitemau a ganlyn:
  - a. Guy Mawle - Dalfeydd â gwialen Eogiaid ar Afon Wysg yn 2024 a statws y bysgodfa. Roedd dalfeydd â gwialen cynddrwg â rhai 2022 a 2023, y gwaethaf a gofnodwyd erioed. Rhagwelir y bydd y ddalfa pysgota â gwialen ddatganedig ar gyfer yr afon gyfan yn 2024, pan fydd ar gael y flwyddyn nesaf o ffurflenni cofnodi dalfeydd trwyddedau pysgota â gwialen, rhwng 41 ac 82 o eogiaid. Rhagdybiodd Guy nad yw'n glir am ba mor hir y bydd gan afon Wysg boblogaeth hyfyw o eogiaid a heb welliannau mawr i oroesiad eogiaid yn yr afon ac yn y môr, mae'n ymddangos y bydd adferiad yn annhebygol.
  - b. Gail Davis-Walsh - Gwaith wedi'i gwblhau yn 2023/24 ac yn cael ei symud ymlaen yn 24/25 gan Afonydd Cymru ac Ymddiriedolaethau Afonydd Cymru.

			Rhymni, Ogwr, Taf
Adfer Cynefin (ffensio, plannu coed, adfer gorlifdir)	55	Dyfrdwy, Wysg, Gwy, Teifi, Tywi, Clwyd, Seiont, Ogwr, Rhymni, Elai	

- c. Diweddariad llafar gan Ben Wilson ar fentrau pysgodfeydd CNC gan gynnwys
- i. Cynnydd ar Strategaeth Pysgodfeydd sy'n gwrthsefyll yr Hinsawdd CNC
  - ii. Stociau eogiaid a brithyllod môr cyhoeddedig ar gyfer 2023
  - iii. Diweddariadau cyflawni prosiectau pysgodfeydd CNC
  - iv. Diweddariad ar gynlluniau ar gyfer Cyfarfod Blynyddol NASCO yng Nghaerdydd
  - v. Adolygiad o fforymau allanol CNC
  - vi. Gwerthiant Trwyddedau Pysgota â Gwialen - cynnydd o 8% o gymharu â'r adeg hon y llynedd
  - vii. Cyngor diweddaraf ICES ar bysgota a chadwraeth llyswennod
  - viii. Dyletswyddau Trwyddedau Pysgota â Rhwydiar gyfer 2025 a 2026
  - ix. Diweddariadau prosiect LIFE Afon Dyfrdwy a 4 Afon LIFE
  - x. Diweddariad ar brosiect Adar sy'n Bwyta Pysgod
  - xi. Menter gyfathrebu Brynwyr, byddwch yn ofalus ar gyfer bwytai
  - xii. Eitemau Newyddion diweddar, yn enwedig ar achosion gorfodi pysgodfeydd.
  - xiii. Mae papur diweddarau'r Fforwm Pysgodfeydd ar gael ar gais drwy e-bostio Fisheries.Wales@cyfoethnaturiolcymru.gov.uk
- d. Adolygiad o Is-ddeddfau Cymru Gyfan 2020 - Cyflwynodd Dave Mee y cynnig i adolygu'r is-ddeddfau eogiaid a brithyllod môr presennol yn 2025

Cyflwynwyd Is-ddeddfau Cymru Gyfan yn 2020, yn dilyn ymgynghoriad yn 2017 ac ymchwiliad yn 2019. Erbyn hyn mae angen adolygiad canol tymor 5 mlynedd.

Canfu'r ymchwiliad fod yr is-ddeddfau yn angenrheidiol, yn gymesur, ac yn rhesymol o ystyried y dirywiad yn stociau eogiaid a brithyllod môr ledled Cymru.

Yn dilyn hynny, cyflwynwyd is-ddeddfau cydredol ar gyfer afonydd trawsffiniol Dyfrdwy a Gwy yng Nghymru, ynghyd ag afon Wysg yn 2021.

Cwmpas: A yw statws stociau wedi newid? A yw stociau o eogiaid a brithyllod môr yn dal yn fregus? Beth fu'r effaith ar yr is-ddeddfau? A oes digon o dystiolaeth i awgrymu newid yn unrhyw un o'r mesurau?

Gofynnwyd am gyngor aelodau'r Fforwm ar gwmpas yr adolygiad.

Tystiolaeth ar yr effaith ar bysgodfeydd.

Tystiolaeth i awgrymu newid yn unrhyw un o'r mesurau?

e. Diweddariadau gan Fforymau eraill gan gynnwys:

- i. WLMF: Is-grŵp ar lygredd amaethyddol - Creighton Harvey
- ii. Fforwm Dŵr – Steve Ormerod
- iii. Dadansoddiad diweddar o ddata monitro CNC/Asiantaeth yr Amgylchedd. - Steve Ormerod

f. Unrhyw Fater Arall

- i. Chris White – Cyflwyniadau Cathbysgod a Draenogiaid Cernog i afon Dyfrdwy
- ii. Diweddariad Ranunculus - Dr Suzanne Hearn, Arweinydd Tîm, Ecosystemau Dŵr Croyw a Rheoli Pysgodfeydd

9. Edrych i'r dyfodol

Bydd eitemau WFF a awgrymir yn y dyfodol yn cynnwys:

- Adolygiad asesiad stociau eogiaid,
- Strategaeth Pysgodfeydd sy'n gwrthsefyll yr Hinsawdd
- Orlhain eogiaid a gwangod yn Ne Cymru. Dr D Clarke Prifysgol Abertawe

Dyddiad y cyfarfod nesaf: 14 Mawrth 2025

Papur Bwrdd CNC

Dyddiad y cyfarfod:	23 Ionawr 2025
Teitl y Papur:	Diweddariad Fforwm Rheoli Dŵr Cymru (WWMF)
Cyfeirnod y Papur:	25-01-B11
Noddwyd y papur gan:	Steve Ormerod, Cadeirydd WWMF
Paratowyd y papur gan:	Ceri Jones, Ymgynghorydd Arbenigol Arweiniol Rheoli Dalgylch
Cyflwynwyd y papur gan:	Steve Ormerod, Cadeirydd WWMF
Pwrpas y papur	Gwybodaeth
Crynodeb	Uchafbwyntiau Fforwm Rheoli Dŵr Cymru a gynhaliwyd ar 14 Tachwedd 2024

Cefndir

- Darparwyd diweddariad gan Fforwm Rheoli Dŵr Cymru (WWMF) ddiwethaf ym mis Mai 2024. Mae WWMF yn cyfarfod ddwywaith y flwyddyn ac yn rhoi cyfle i sefydliadau aelodaeth y fforwm rannu tystiolaeth a chyfleoedd er mwyn cydweithio i gyflawni rheolaeth gynaliadwy o ddŵr yng Nghymru - o'r tarddiad i'r môr. Yn ogystal â thrafodaeth barhaus am faterion rheoleiddio a pherfformiad - er enghraifft o ran Rheoliadau'r Amgylchedd Dŵr (Cyfarwyddeb Fframwaith Dŵr (WFD) (Cymru a Lloegr) 2017) – mae agweddau ehangach ar ansawdd dŵr, llywodraethu dŵr ac adnoddau dŵr yng Nghymru wedi bod yn themâu allweddol.
- Mae WWMF hefyd yn archwilio cyfleoedd i ddatblygu, cefnogi a chyfathrebu negeseuon ac argymhellion a rennir ar reoli adnoddau naturiol yn gynaliadwy yn fwy cyffredinol ochr yn ochr â Fforwm Rheoli Tir Cymru, Fforwm Pysgodfeydd Cymru (WFF), Fforwm Mynediad Cenedlaethol Cymru a Grŵp Cynghori a Gweithredu Morol Cymru .

Diweddariad

- Cynhaliwyd y cyfarfod diweddaraf yn rhithiol ar 14 Tachwedd 2024. Roedd ffocws y sesiwn hon ar ddiweddariadau aelodau yn hytrach nag ar gyflwyniadau mwy ffurfiol.

Roedd y pwyntiau ffocws yn cynnwys diweddariadau'r cwmnïau dŵr gyda diweddariad Hafren Dyfrdwy a Dŵr Cymru PR24. Rhoddodd CNC ddiweddariad ar y gwaith Cynllunio Rheoli Basnau Afonydd gan gynnwys adborth o ddwy sesiwn gyntaf y grŵp Gorchwyl a Gorffen a ffurfiwyd yn ddiweddar, bydd y grŵp yn cyfarfod bob dau fis ac ar hyn o bryd mae'n edrych ar waith adolygu cynnydd Cylch 3 a dulliau gweithredu Cylch 4. . Pwrpas y grŵp Gorchwyl a Gorffen hefyd yw llenwi'r bwlch sydd gennym ers i'r Paneli Cyswllt Cynllunio Basnau Afonydd gael eu diddymu beth amser yn ôl.

4. Cynhaliwyd Cynhadledd Flynyddol MineXchange, sy'n dod ag ymarferwyr mwyngloddio a grwpiau diddordeb sy'n canolbwyntio ar fwyngloddiau metel segur yng Nghymru at ei gilydd, yng Nghaerdydd y diwrnod cynt felly rhannwyd rhai o'r sleidiau, y dulliau o reoli'r gwaith hwn yng Nghymru ynghyd â'r technegau, bu'r defnydd o ddata'r WFD a dulliau dalgylch yn hybu llawer o drafod gan gynnwys sut y gellid cymhwyso'r dulliau hyn i'r dulliau gyda'r Cynlluniau Rheoli Basnau Afonydd. Rhannodd Water Resources West y cynnydd gyda'u gwaith, a disgwylir i'r Cynllun Adnoddau Dŵr gael ei gyhoeddi ym mis Mawrth 2025. Roedd cyfle i drafod rhai o'r materion dŵr ehangach a nodir yn y papurau ategol, ac roedd cyhoeddiad y Comisiwn Annibynnol o ddiddordeb arbennig i'r sector dŵr a'r modd yr oedd yn cael ei reoleiddio dan Gadeiryddiaeth Syr Jon Cunliffe sydd wedi'i gynnwys yn y rhagolwg.
5. Mae cyfarfod nesaf WWMF wedi'i drefnu fel cyfarfod wyneb yn wyneb gydag opsiwn o daith maes ar 30 Ebrill 2025. Mae'r rhagolwg yn cynnwys:
  - Dilyniant i'r adolygiad o arolwg y Fforymau sydd wedi'i gwblhau erbyn hyn.
  - Adborth gan y grŵp Gorchwyl a Gorffen Cynllunio Rheoli Basnau Afonydd sy'n canolbwyntio ar adolygiad o gynnydd ar gyfer Cylch 3 (2021-2027) a dulliau gweithredu Cylch 4 (Ymgynghoriad Gweithio Gyda'n Gilydd a ddaeth i ben ym mis Rhagfyr 2024, a'r ymgynghoriad Heriau a Dewisiadau a ddisgwylir yn ystod haf 2025
  - Comisiwn Annibynnol i'r sector dŵr a'r modd y mae wedi cael ei reoleiddio wedi'i gadeirio gan Syr Jon Cunliffe.
6. Mae nodiadau cyfarfod ar gael ar we-dudalen CNC ar gyfer WWMF.

Rhagolwg y Bwrdd Mawrth 2025						
	Eitem	Preifat / Cyhoeddus	Cwmpas	Diben	Amser	Noddwr
1	Cyfarfod agored	Cyhoeddus a Phreifat	Eitem Sefydlog		5	Cadeirydd
2	Adolygu Cofnodion	Cyhoeddus a Phreifat	Eitem Sefydlog		10	Cadeirydd
3	Diweddariad y Cadeirydd	Cyhoeddus a Phreifat	Eitem Sefydlog		10	Cadeirydd
4	Diweddariad Prif Swyddog Gweithredol	Cyhoeddus a Phreifat	Eitem Sefydlog		30	Clare Pillman
5	Diweddariadau Pwyllgorau	Cyhoeddus a Phreifat	Eitem Sefydlog		20	Cadeiryddion Pwyllgorau
6	Cymeradwyaeth Ariannol SENSITIF SWYDDOGOL	Preifat	Cymeradwyaeth	Cymeradwyo'r eitemau ariannol diweddaraf	15	Rachael Cunningham
7	Cynllun Busnes a Chyllideb	Preifat	Cymeradwyaeth	Cymeradwyo'r Cynllun Busnes a'r Gyllideb ddrafft	60	Rachael Cunningham
8	Cofrestr Risg a Sicrwydd Strategol	Preifat	Trafodaeth	Adolygu'r Gofrestr Risg a Sicrwydd Strategol	30	Sarah Jennings
9	Adolygiad o Ddatganiadau Parodrwydd i Dderbyn Risg	Preifat	Trafodaeth	Adolygu Datganiadau Parodrwydd i Dderbyn Risg	30	Sarah Jennings
10	Effeithiau'r Cynllun Corfforaethol a Dangosyddion Strategol	Preifat	Trafodaeth	Trafod Effeithiau'r Cynllun Corfforaethol a Dangosyddion Strategol	30	Prys Davies
11	Tata Steel UK: Safle Port Talbot	Preifat	Trafodaeth	Trafod penderfyniad yn ymwneud â rheoli pentwr stoc fferrus hanesyddol yn Tata Steel	30	Ceri Davies
12	Strategaeth Hamdden	Cyhoeddus	Trafodaeth	Trafod gweithredu'r strategaeth a gytunwyd yn ddiweddar	30	Ceri Davies
13	Rheoli Busnes y Bwrdd	Preifat	Trafodaeth	Trafod busnes y Bwrdd a Phwyllgorau	15	Syr David Henshaw
14	Adroddiad Cyllid	Cyhoeddus	Cymeradwyaeth	Adolygu a rhoi'r diweddaraf ar berfformiad ariannol	20	Rachael Cunningham
15	Adroddiad Ch3 Dangosfwrdd Perfformiad y Cynllun Busnes	Cyhoeddus	Cymeradwyaeth	Cymeradwyo Adroddiad Ch3	20	Prys Davies

Rhagolwg y Bwrdd Mawrth 2025						
	Eitem	Preifat / Cyhoeddus	Cwmpas	Diben	Amser	Noddwr
16	Adroddiad Lles Iechyd a Diogelwch Ch3	Cyhoeddus	Cymeradwyaeth	Cymeradwyo Adroddiad Ch3	20	Prys Davies
17	Adroddiad Rheoleiddio Ch3	Cyhoeddus	Trafodaeth	Trafod Adroddiad Ch3	20	Ceri Davies
18	Unrhyw fater arall	Cyhoeddus a Phreifat	Trafodaeth		5	Cadeirydd
19	Sesiwn Holi ac Ateb Rhyngweithiol gyda'r Cyhoedd	Cyhoeddus	Eitem Sefydlog	Rhoi cyfle i'r cyhoedd siarad â'r Bwrdd	20	Cadeirydd

Papur Bwrdd CNC

Dyddiad y cyfarfod:	23 Ionawr 2025
Teitl y Papur:	Adroddiad Perfformiad Cyllid
Cyfeirnod y Papur:	25-01-B13
Noddwyd y papur gan:	Rachael Cunningham, Cyfarwyddwr Gweithredol Cyllid a Gwasanaethau Corfforaethol
Paratowyd y papur gan:	Rob Bell, Pennaeth Cyllid; Mark Collins, Rheolwr Cyllid Busnes
Cyflwynwyd y papur gan:	Rob Bell, Pennaeth Cyllid
Pwrpas y papur:	Cymeradwyo (newid yn y rhagolwg)/Trafodaeth (Perfformiad Ariannol)
Crynodeb	<p>Cymeradwyo:</p> <p>Newid yn y rhagolwg diweddaraf o £272.9m i £275.3m a ragwelir.</p> <p>Gwneud taliad i'r EAPF o hyd at £7m, y cyllid i'w ddarparu gan Lywodraeth Cymru.</p> <p>Craffu ar:</p> <p>Perfformiad ariannol hyd at ddiwedd mis Tachwedd 2024.</p>

Cefndir

- Mae'r adroddiad Perfformiad Cyllid yn rhoi manylion ar gynnydd ar draws y gwahanol fathau o incwm, gwariant a rhaglenni. Mae Atodiad A yn crynhoi'r negeseuon allweddol mewn cysylltiad â:
  - Newid yn rhagolwg y gyllideb o'i gymharu â'r rhagolwg blaenorol a gymeradwywyd (mis Medi).
  - Perfformiad hyd at ddiwedd mis Tachwedd 2024.

Risgiau a chyfleoedd

- Nodir risg yn y Gofrestr Risg Cyllid a Gwasanaethau Corfforaethol ar gyfer 'yn y flwyddyn gwario'. Mae hyn hefyd yn cysylltu â'r risg strategol "Methiant i gyflawni sefydlogrwydd ariannol". Ar gyfer y flwyddyn ariannol hon, mae risgiau gorwariant wedi'u lliniaru gan gamau gweithredu a gymerwyd gan y Tîm Gweithredol a chyllid ychwanegol gan Lywodraeth Cymru.
- Y goblygiadau ehangach yw:
  - Cyllid:** Mae'r adroddiad hwn yn ymwneud â pherfformiad ariannol CNC. Nodir risg o fewn Cofrestr Risg y Gyfarwyddiaeth Cyllid a Gwasanaethau Corfforaethol.
  - Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol:** Mae pob elfen o'r gyllideb yn cyfrannu at un neu lawer o'n Hamcanion Lles.

Y Camau Nesaf

- Bydd y Tîm Gweithredol yn parhau i fonitro'r prif risgiau a chyfleoedd o fewn y gyllideb.
- Cynhyrchir yr adroddiad hwn bob dau fis ar gyfer y Bwrdd a'r Tîm Gweithredol.

Argymhellion

- Bwrdd i gymeradwyo newidiadau i'r rhagolwg diweddaraf, o £272.9m i £275.3m.
- Gwneud taliad i'r EAPF o hyd at £7m, y cyllid i'w ddarparu gan Lywodraeth Cymru.
- Y Bwrdd i graffu ar berfformiad ariannol hyd at ddiwedd mis Tachwedd 2024.

Mynegai o Atodiadau

Atodiad A — Adroddiad Perfformiad Ariannol

**Cyfoeth
Naturiol**
Cymru
**Natural
Resources**
Wales

NRW Board – 23 January 2025

Financial Performance Report – November 2024

Content and Key Messages

Update will cover:

1. Update on the latest forecast changes as at November 2024 compared to the opening budget. Endorse change in forecast since the last revised forecast was agreed - from £272.9m to £275.3m.

2. Financial Performance as at November 2024.

3. Update on contingencies and under/over programming.

4. The main risks and opportunities to our budget this year are covered in a separate slide.

5. Recommendation that we pay the additional EAPF pensions contribution of £7m, once WG confirm the funding.

Messages:

1. The overall income forecast has increased by £2.4m, due to changes in external funding (£0.3m), commercial (£0.6m), use of charge balances (£0.3m) & Grant in Aid (£1.2m). The increase in external funding relates to the DCWW contribution to the Teifi Demonstrator Project. The commercial element is due to additional wind energy income (£0.3m surrenderable & £0.3m retainable). The surrenderable element includes a land sale of £0.2m now re-scheduled for auction towards the end of the financial year. The use of charge balances predominately relates to the creation of additional charge funded posts. The GiA increase reflects additional WG funding to cover additional Civil Service Pension Scheme employer contributions and an increased allocation for pay award costs (£1.3m & £0.3m respectively). WG grants reduced by £0.4m due to a reduction in the NaCE (Peatlands programme) offset by additional funding for the Sustainable Farming Scheme (£0.2m), Regulation of Gamebirds (£0.1m) & Improving Bird Data (£0.1m).

2. Expenditure at the end of November equates to £143.5m against a planned spend of £144.9m, an underspend to date of £1.4m (1%). This is mainly due to an underspend on non staff costs (£0.8m) and revenue projects (£0.4m). The non staff element is predominantly linked to EPP mainly reflecting lower than anticipated costs within Regulation (£0.3m)(Agri regs, Waste Reform Grant & slightly lower than anticipated reservoir operating agreement costs), Land Stewardship (£0.1m) & NRM (£0.1m) broadly split across all managers. We are also seeing pressure within CCC linked to ongoing legal cases, where the current position is £0.2m ahead of profile. This area will likely over spend at year end. The overall income position is broadly in line to budget, however commercial income is slightly ahead of forecast by £0.4m (£0.2m timber, £0.2m NRW estate income), which is offset by an under recovery of £0.2m within WG Capital Grants. The commercial income position is being reforecast for sign off in the new year.

3. There is further detail on contingencies and over-programming in the report. There are several contingencies - pay award, general (for potential redundancies), precautionary (for corporate costs recharge being re-forecasted). We also hold over-programming allocations - central (prudently set at £1m, previous years set at £3m+) and in the main programmes (Flood, NaCE and NRW2030). These have reduced considerably since the start of the year and we currently only hold over programming within the NaCE programme which totals £0.7m. Flood, NRW2030 and Water Resources have surplus balances of £0.2m, £0.6m & £0.5m respectively. We have taken into consideration the lessons learnt from the Local Partnerships review in managing over-programming within programmes - though we have acknowledged there is an increased risk of underspend as a result. The central contingency budgets now total £1.8m which will be primarily used to meet any additional CFC costs.

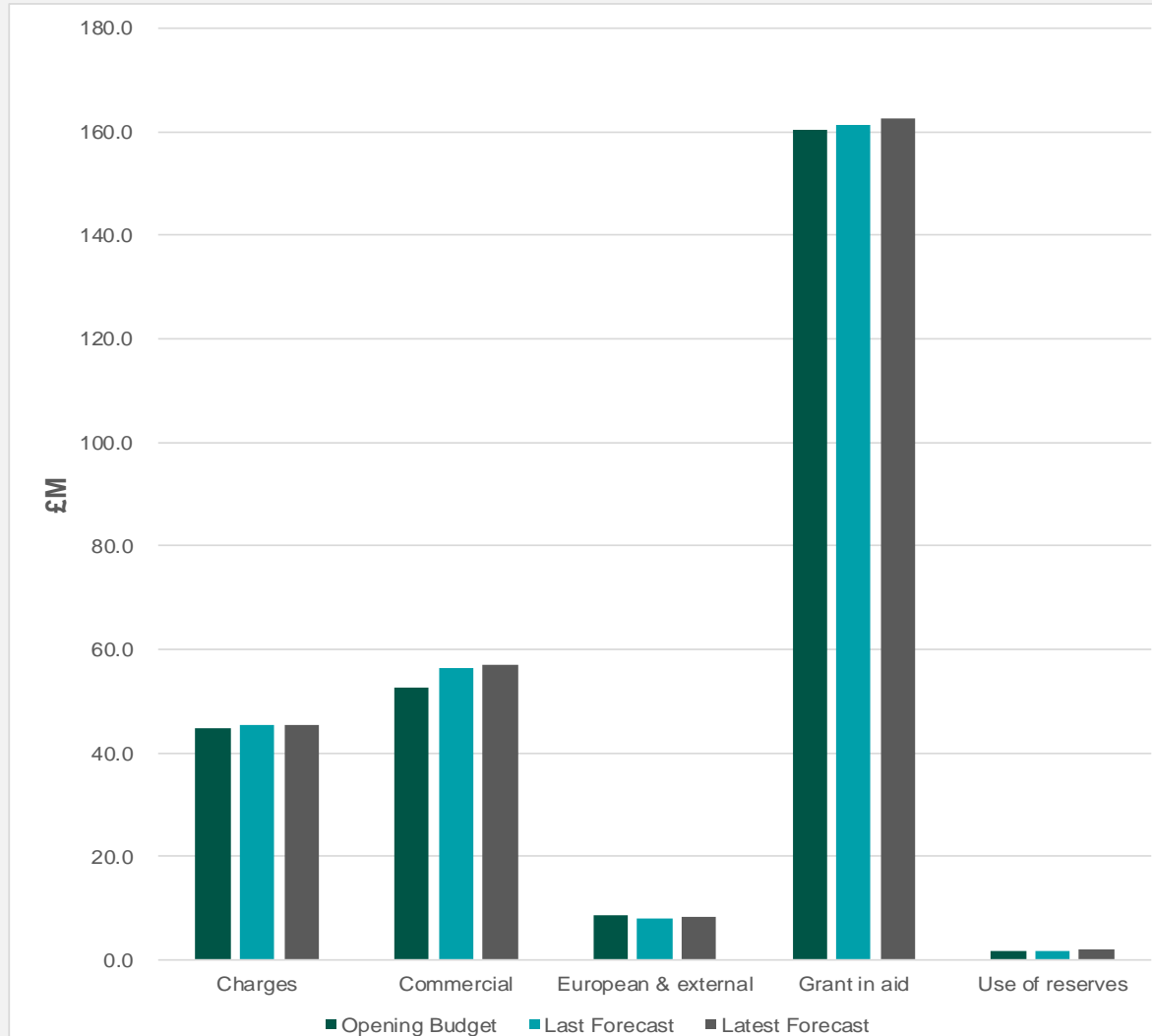
4. A new page has been introduced summarising risks and opportunities. The main updates since the last reporting period will be concerning Ty Cambria and the Case for Change. We are confident that we will meet the £9.3m staff costs savings target set at the beginning of the year.

5. Welsh Government has asked us to make the £7m payment to the LGPS pension scheme, as we have done in previous financial years. There is neutral for NRW.

Risks & Opportunities

Type	Description	Expenditure Category	Value/£m
Risks			
IR35	Ongoing dialogue on agreement of any potential liability.	Revenue	tbd
Flood	Pressure primarily linked to electricity costs on flood assets such as pumping and gauging stations. Decision pending, additional information requested but delayed due to recent storm response.	Revenue	0.4
Legal	Current costs are £0.2m ahead of forecast at the end of November. The latest position suggests a likely spend between £1m & £1.2m.	Revenue	0.2 - 0.4
Re-assessment of corporate costs recharge	Our revised calculation indicates that the corporate costs associated with the various charging regimes are likely to be lower than we initially budgeted, however we are holding a contingency that will fund the majority of these costs.	Revenue	tbd
Impact of recent storms	Initial feedback from flood is that there is minimal impact, however there will likely be impact felt on both the expenditure and income side on the Woodland Estate (WGWE), particularly in respect to storm Darragh. This is currently being assessed.	Revenue	tbd
Opportunities			
Land Stewardship	With lower expenditure incurred compared to last financial year, the Land Stewardship programme was reviewed in October. The budget allocation remains unchanged and is expected to be fully utilised by year end. Whilst spend has increased considerably since the last reporting period (September), there is still 54% (over £11m) of the budget remaining. Last financial year, there remained 45% and £8.7m respectively, as this point in the year.	Revenue	tbd
Training & C4C - CSD	65% remaining of the full year training budget in November - being considered by CSD alongside other pressures.	Revenue	tbd
Timber income re-forecast	Timber income is slightly ahead (£0.2m) of the re-profiled £33.1m target. A further forecast will be undertaken by the new year. We will also need to consider the possible income impact of the recent storms, particularly storm Darragh. Any revision to the year end position will be reflected in the next report. This is a reduction when compared to the last reporting period.	Revenue	tbd
NRW estate income re-forecast	NRW estate income is currently £0.2m ahead of profile following increases in wayleaves, property rental and fleet disposal across the NRW estate. These areas are currently being reviewed with a likely increase of £0.2m forecasted for the year.	Revenue	0.2
NaCE / NRW2030 / Flood programmes	Very low amounts of over-programming so bigger chance of underspends. Flood are forecasting an underspend of up to £0.5m, but are activity looking to utilise some of the forecasted under spend. NaCE are forecasting full spend and are considering submitting a proposal to WG who have capital funding available this financial year. NRW2030 is also at risk of under spend within the capital programme.	Capital	0.6
WG additional capital funding	Executive Team have considered the proposals and have decided not to make a further bid on the basis of the pressure this could put on staff, but request that we have the ability to reinvest any capital underspend across different funding streams.	Capital	tbd
Additional Reservoirs funding	Recently confirmed by the minister, budget to be allocated in December.	Capital	0.6
WR capital underspend	Programme lead reviewing whether further projects can be brought into the programme this year, otherwise Executive Team to agree alternative use.	Capital	0.5
Variables			
	We have a level of capital budget cover, however, until we have an agreement we will not know whether it is sufficient. The landlord has been in contact and we are considering our next steps. This could mean additional revenue budget is required and we would have to re-consider our position this financial year. The previously identified revenue overspend risk has now been mitigated by budget transfer from ICT.	Capital/Revenue	tbd
Ty Cambria	Additional risk that we will not have clarity before the end of the financial year.		
Pay Award	We have budgeted for 5% including the additional 1.3% funding confirmed by WG. This will be processed in December, with the outcome likely to be a minor budget shortfall/surplus.	Revenue	tbd
Case for change redundancies	We have budgeted £1.8m, however this exact figure will not be known until after the expression of interest phase. Should the conclusion of the Case for Change be delayed, this may have an effect on next year. There is an emerging risk about the timing of the notices.	Revenue	tbd
Recruitment controls	Target of £9.3m, currently on track to meet the savings.	Revenue	tbd

Financial Performance – Income Forecast

Charges

Charge income remains static when compared to the last reporting period.

Commercial

Commercial Income has increased by £0.6m, due to additional wind energy income (£0.3m surrenderable & £0.3m retainable). The surrenderable element includes a land sale of £0.2m now re-scheduled for auction towards the end of the financial year.

European & Other External

European & other external income has increased by £0.3m, predominately due to the DCWW contribution to the Teifi Demonstrator Project (£0.2m) along with additional Proceeds of Crime income (£0.1m).

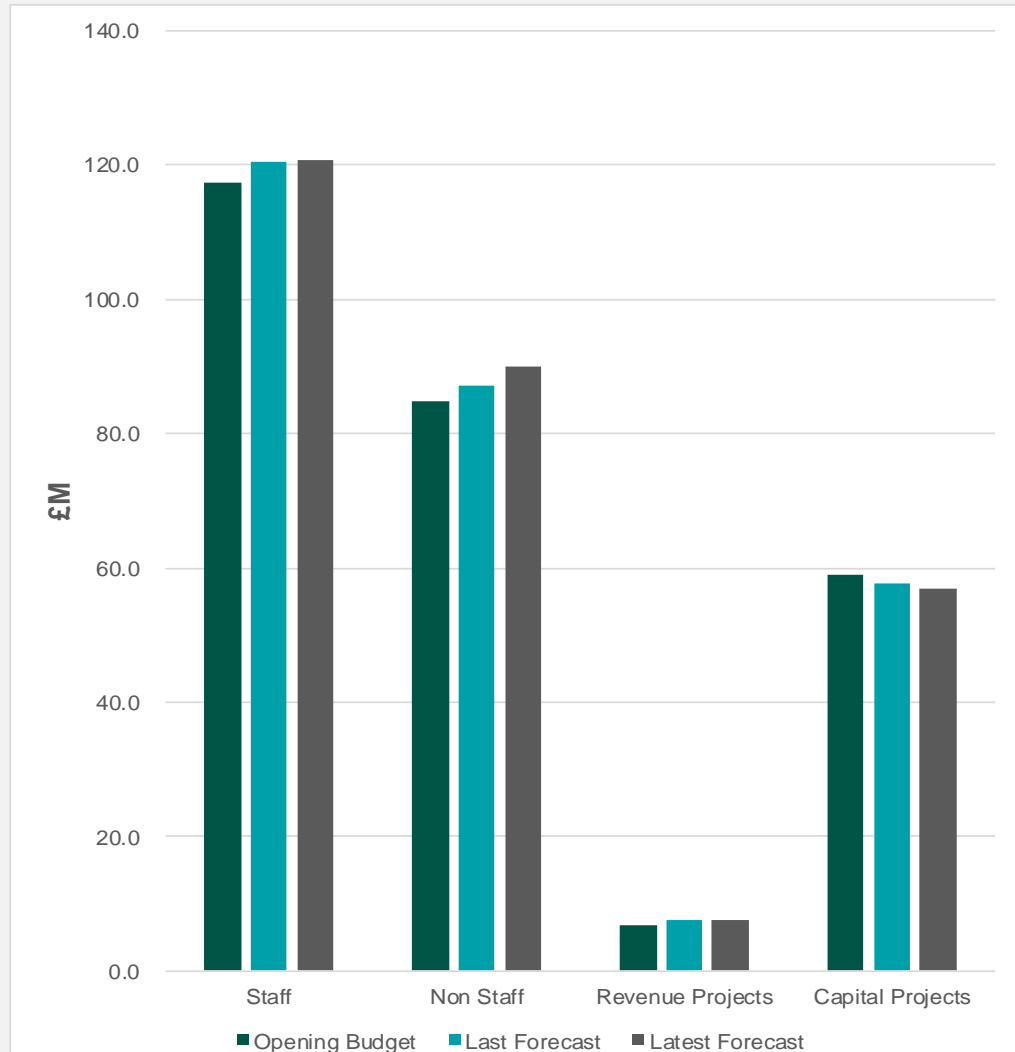
Grant in Aid

Grant in Aid income has increased by £1.2m. The change reflects WG funding to cover additional Civil Service Pension Scheme employer contributions and an increased allocation for pay award costs (£1.3m & £0.3m respectively). WG grants reduced by £0.4m due to a reduction in the NaCE (Peatlands programme) offset by additional funding for the Sustainable Farming Scheme (£0.2m), Regulation of Gamebirds (£0.1m) & Improving Bird Data (£0.1m).

Use of Charge Balances

This has increased by £0.3m, predominately linked to the creation of additional charge funded posts and additional water resources capital charges (£0.1m).

Financial Performance – Expenditure Forecast

Staff

Staff costs have increased by £0.1m, predominantly due to the addition of charge funded posts (£0.2m), offset by a reduction as a result of a number of minor adjustments (-£0.1m).

Non Staff

Overall, non staff budgets have increased by £2.9m, with the key changes being: Central contingencies forecast increasing by £1.9m following the award of additional Grant in Aid for the Civil Service Pension Scheme employers contribution (£1.3m) and pay award costs (£0.3m), along with additional retainable energy income from Cefn Cribwr (£0.2m). The increase in WG Grants (£0.4m) and additional funding from DCWW for the Teifi Demonstrator work (£0.3m) has been distributed. The surrenderable wind energy payment to WG has increased by £0.4m, following the recent wind energy income forecast.

Revenue Projects

Revenue Project costs have increased by £0.1m, predominantly due to movements within the NRW2030 Programme.

Capital Projects

These have reduced by £0.7m, mainly due to reductions within the NaCE funded Peatlands Programme (£0.7m) and NRW2030 (£0.1m movement between the capital and revenue project allocations). This is offset by an increase in the funding available to the Water Resources Capital Programme £0.1m).

Financial Performance - Income

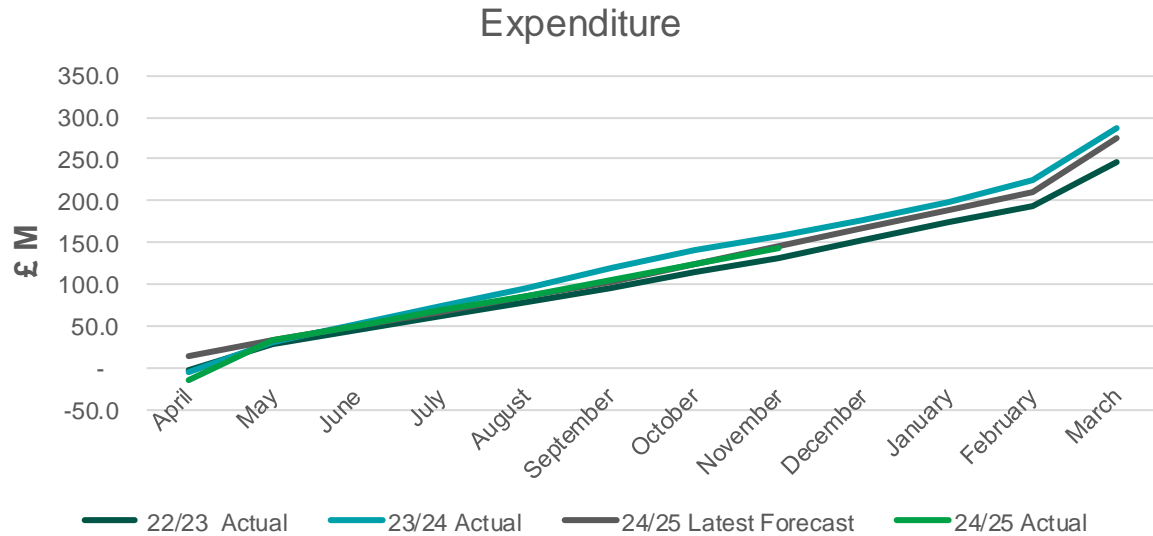
INCOME by Account Type	Actual YTD £m	Approved Forecast YTD £m	Variance YTD £m	Approved Forecast FY £m	Remaining Budget FY %	Commentary
Charges	34.3	34.3	-0.0	45.4	24%	Charge income at the end of November is in line with the current forecast, with an expectation that this will be the case at the end of the financial year, although we will continue to monitor this on a monthly basis.
Commercial	36.9	36.4	0.4	57.0	35%	Commercial income is currently £0.4m ahead of profile. The timber income element accounts for £0.2m (1%) of the variance, a significant movement from the October position, where we were £0.7m (3%) ahead of profile. Whilst the November price per tonne remained steady, the volume of timber dispatched decreased by 20%. Currently the timber income budget stands at £33.1m for the year. The Commercial Business Board have agreed that a revised timber forecast proposal will be presented at the joint Commercial and Land Stewardship Group in January, with consideration given to the results of the December esale. We will also need to consider the possible income impact of the recent storms, particularly storm Darragh. Any revision to the year end position will be reflected in the next report. The remaining variance (£0.2m) is linked to increases in wayleaves, property rental and fleet disposal across the NRW estate. These areas are currently being reviewed with a likely increase of £0.2m forecasted for the year.
European & external	3.4	3.5	-0.0	8.2	58%	Income received is broadly in line with the forecasted position, with a slight under recovery on WG capital grants, outside of Grant in Aid.
Grant in Aid	69.7	69.9	-0.2	162.6	57%	Income received is slightly behind the year to date profile, almost solely linked to WG capital grants. We are also likely to see a reduction of £0.5m linked to the Waste Reform Grant, following a recent review.
Use of charge balances	0.0	0.0	0.0	2.1	100%	The movement in charge balances is the current estimate of the funds we will need to use from the various charge regimes to cover the gap between charge income and expenditure. This will be monitored and a comprehensive review is planned for December and January in conjunction with the Regulatory Business Management Team.
TOTAL: NRW	144.3	144.2	0.1	275.3	48%	

Financial Performance - Expenditure

EXPENDITURE	Actual	Approved Forecast	Variance	Approved Forecast	Remaining Budget	Commentary
by Account Type	YTD £m	YTD £m	YTD £m	FY £m	FY %	
Staff	73.6	73.7	0.2	120.7	39%	<p>The position at the end of November shows an under spend of £0.2m linked to other staff costs, with the largest variance being training costs within the CSD Directorate (£0.2m) offset by a slight over spend within overtime & allowances in Operations & EPP Directorates. There is a risk that there will be an overspend on overtime & allowances at year end following the 24/25 pay award and the recent storms, however we do not expect this to have a significant impact on the financial position.</p> <p>Due to the current recruitment controls we have generated a further £1.7m of savings at the end of November (£0.8m Oct, £0.9m Nov) on core funded posts, which has been used to offset the opening staff budget deficit. Current projections show we will meet the £9.3m target.</p> <p>The vacancy rate now stands at 14% increasing by 1% from that reported in September.</p>
Non Staff	39.3	40.1	0.8	89.9	56%	<p>The current underspend of £0.8m is predominantly linked to EPP Directorate (£0.6m), with far smaller variances seen across the other Directorates. The EPP element mainly reflects lower than anticipated spend within Regulation (£0.3m)(Agri regs, Waste Reform Grant & slightly lower than anticipated reservoir operating agreement costs), Land Stewardship (£0.1m) & NRM (£0.1m) broadly split across all managers. We are also seeing pressure within CCC linked to ongoing legal cases, where the current position is £0.2m ahead of profile. This area will likely over spend at year end.</p> <p>These areas are being reviewed with the likelihood that some of the current under spend will be returned to fund emerging pressures on the likes of legal etc.</p> <p>With lower expenditure incurred compared to last financial year, the Land Stewardship programme was reviewed in October. The budget allocation remains unchanged and is expected to be fully utilised by year end. Whilst spend has increased considerably since the last reporting period (September) and the current position is in line with budget, there is still 54% (over £11m) of the budget remaining. At this point last financial year, there remained 45% and £8.7m respectively.</p>
Revenue Projects	2.9	3.3	0.4	7.7	62%	<p>The current variance predominantly reflects under spend within the Water Resources Programme (£0.1m), Reservoir Compliance (£0.1m) and NaCE Programme (£0.1m). All are anticipated to utilise the full year allocation.</p> <p>The NRW2030 programme has 90% (£0.9m) of the full year budget to be utilised, which includes £0.2m still to be allocated. The programme manager is currently assessing the position.</p>
Capital Projects	27.7	27.8	0.1	57.0	51%	<p>Whilst the current costs are broadly in line with budget, there are variances within the individual programmes, with externally funded projects and WG grants under spent by £0.2m & £0.3m respectively. These are offset by over spend of £0.1m within each of the Flood, NRW2030 & Water Resources Programmes. The NaCE Peatlands programme has reduced by £0.7m, with the funding returned to WG.</p> <p>Over programming across the main programmes has reduced considerably from the opening position with Flood, NRW 2030 and Water Resources showing under programming balances of £0.2m, £0.2m & £0.6m respectively along with overprogramming of £0.7m within NaCE (This has increased slightly from the last reporting period). The Flood position could increase further with a potential underspend of up to £0.5m. NaCE are forecasting to utilise the full year allocation. The NRW2030 Programme Manager is reviewing their programme and an underspend is a possibility.</p> <p>With over programming being far lower/removed within programmes, should any projects be delayed due to weather/contractor availability etc, we are likely to see an underspend at year end.</p>
TOTAL: NRW	143.5	144.8	1.4	275.3	48%	

Financial Performance – Expenditure Trends

EXPENDITURE TRENDS

Commentary:

Expenditure at the end of November was £143.5m, £15.4m less than at the same point last financial year, where we incurred £158.9m. The forecast for this year stands at £275.3m, £12.8m less than last financial year, primarily due to higher flood capital funding (£11m) and the payment to the EAPF pensions fund (£7m) offset by additional WG Grants (£3m). With the level of over-programming reduced, there is a greater level of risk of under-spend in ring fenced programmes.

Financial Performance – Revenue Projects

Revenue Projects by Programme	Actual YTD £m	Approved Forecast YTD £m	Variance YTD £m	Approved Forecast FY £m	Remaining Budget FY %	Commentary
External Funded	1.5	1.5	0.0	2.6	41%	Of the initial six projects, two have recently finished, with a further two having relatively small budgets, leaving Dee LIFE and Natur am Byth with respective budgets of £0.2m and £0.5m left to be utilised by the end of the year. Both projects are on track to spend in line with the full year allocation.
Internal Funded	0.6	0.8	0.2	1.5	63%	The current variance reflects underspend within the Water Resources & Reservoir Compliance programmes. All are anticipated to utilise the full year allocation.
NaCE	0.7	0.8	0.1	1.8	63%	Whilst the current costs are broadly in line with forecast, with 62% left to spend by the end of the financial year, the programme will be constantly monitored, although the full year allocation is expected to be utilised. Due to the ring fenced nature of the funding, any underspend will be returned to WG.
NRW 2030	0.1	0.1	0.0	1.0	89%	The programme currently has 90% of the full year budget remaining to be used. The Deloitte work has started and will account for £0.4m of the £1m budget by year end. Under-programming currently stands at £0.4m, however £0.2m will be used for cyber incident response and disaster recovery work, both of which are awaiting Programme Management Office (PMO) approval. The programme manager is confident that the remainder of the under programming can be utilised within the programme and will be in a position to confirm next month
Grants	0.0	0.1	0.0	0.8	96%	Significantly smaller programme this year with only two projects; Area of Outstanding Natural Beauty (AONB) and National Trails. All of which will be utilised by March 2025.
TOTAL: NRW	2.9	3.3	0.4	7.7	62%	

Financial Performance – Capital Projects

Capital Projects by Programme	Actual	Approved Forecast	Variance	Approved Forecast	Remaining Budget	Commentary
	YTD	YTD	YTD	FY	FY	
	£m	£m	£m	£m	%	
NRW 2030	1.1	1.0	-0.1	3.3	65%	Current costs are broadly in line with expectations. The programme is currently under programmed by £0.2m, with this likely to rise to £0.4m. The programme manager is confident the surplus can be reallocated within the programme and will have a revised position for the next reporting period. The holding code has reduced from £2.3m to £0.4m following the issue of project budgets to the tech stabilisation sub programme.
External Funded	3.0	3.3	0.3	7.2	58%	Expenditure at the end of November is slightly behind the forecasted position, predominantly linked to the Natur am Byth project. A revised profile will be updated in December. There is a risk with two of the LiFE projects that spend will be pushed into next year, however, due to the nature of the funding we do have the ability to defer the income to next year and facilitate this.
Flood Risk	10.3	10.2	-0.1	18.3	44%	The level of under programming has moved from a balanced position at the last reporting period to £0.2m. Following discussions with the programme leads, this is likely to increase further to £0.5m, with a key project moving into next year's programme. There is limited ability to utilise the under spend this financial year.
Internal Funded	1.7	1.8	0.1	4.1	58%	The Water Resources Programme is currently under programmed by £0.5m against the full year allocation of £2m. The programme leads are meeting with finance on 17 December to discuss and confirm the hand back amount. Outside of the £2m Water Resources budget, there are also Land Stewardship projects (£1.2m), predominantly funded from WG Grants along with £0.8m under Fleet & Facilities Management for vehicle purchase & building improvements. The vehicle purchase element will increase further as we move to a purchase model rather than lease.
NaCE	10.8	10.8	0.0	21.8	50%	Expenditure to the end of November is in line with the forecast. Overprogramming stands at £0.7m, however this will be managed down and we anticipate utilising the full allocation for the various sub-programmes. The Peatlands programme has reduced by £0.7m, with the funding returned to WG. The programme is also considering submitting a proposal to WG who have additional capital funding available this financial year.
IFRS 16 Capital Leases Only (non-cash)	0.6	0.6	0.0	2.3	73%	The overall lease programme is still under consideration by the Head of Business Support Services and Adfywio. It is dependant on the outcome of the Ty Cambria exit strategy as dilapidations are a charge against this capital budget. A value for money assessment has been undertaken regarding whether to purchase or lease new fleet vehicles. With purchase being the better option, funding will move to the specific capital codes.
TOTAL: NRW	27.7	27.8	0.1	57.0	51%	

Contingency and over-programming budgets

Rag status

Balances (contingencies and programme under/overs)	/£m Sep-24	/£m Nov-24	/£m Movement	Confidence Level (RAG Status)	Comments
In year pressure balancing targets					
Staff Reduction Targets	-3.7	-1.9	1.7	Green	The movement reflects additional staff savings for October & November (£1.7m). The latest forecast suggest we are on track to meet the £9.3m. The position will be reviewed on a monthly basis to ensure we are still on track to meet the target, but at this moment in time we do not expect any significant change. This does assume external recruitment controls remain in place. An adjustment will be made in the next reporting period to reflect the fact that charge funded staff savings will benefit the use of charge balances position.
Vacancy Management	-2.5	-1.7	0.8	Green	We are on target to manage the vacancy management target this year.
Contingencies and provisions					
Pay Award Provisions	6.1	6.1	0.0	Green	The pay provision now reflects the additional 1.3% contribution from Welsh Government (£1.5m) along with a smaller transfer from the other staff contingency budget, which now equates to an overall 5% allocation. Following the approval of the pay award, these budgets will be transferred to Directorates in December.
Other staff contingency	1.5	1.8	0.3	Green	Consolidated central contingency budget for the Case for Change.
Central Contingencies	0.3	1.8	1.5	Green	This includes the extra WG GiA allocation of £1.3m for CSPCS Pension contribution and additional pay award element £0.3m.
Central Contingencies (corporate cost recharges)	0.7	0.8	0.1	Green	Corporate costs have increased following the additional WG grants award. This balance should be retained whilst Finance calculate the revised corporate cost charge to charge income by the next reporting period.
Staff Budget Undistributed (Directorates)	0.3	0.2	-0.1	Green	Budgets approved for new posts not yet created.
Staff budget allocation for increments	0.4	0.4	0.0	Green	To be distributed in January, though likely to be slightly lower than forecasted.
Over-programming					
Central Overprogramming	-1.0	-1.0	0.0	Green	As set out in the opening budget.
Overprogramming (Directorates)	0.1	-0.1	-0.2	Green	Minor balances across Directorates, low value risk.
NaCE (Directorates)	-0.5	-0.7	-0.2	Green	Over programming has increased slightly, mainly due to the return to WG of £0.7m surplus from the Peatlands sub programme. Overall, over-programming will continue to be managed down so the programme comes in line to the allocated funding.
Welsh Government Grants	0.1	0.0	-0.1	Green	
Under-programming					
Water Resources Capital (Directorates)	0.6	0.5	-0.1	Yellow	The programme remains under-programmed against the full year allocation of £2m. The programme leads are meeting with finance on 17th December to discuss and confirm the hand back amount.
NRW 2030 (Directorates)	0.2	0.6	0.4	Green	Under programming is split across the capital (£0.2m) & revenue (£0.4m) programmes. Of the revenue element £0.2m will be used for cyber incident response and disaster recovery work, both of which are awaiting Programme Management Office (PMO) approval. The programme manager is confident the surplus can be reallocated within the programme and will have a revised position for the next reporting period.
Flood Risk Capital (Directorates)	0.0	0.2	0.2	Green	Following discussions with the programme leads, this is likely to increase further to £0.5m, with a key project moving into next year's programme.
Awaiting distribution					
NRW 2030 (Directorates)	2.3	0.4	-1.9	Green	The holding code balance has come down significantly now the Tech Stabilisation sub programme has been allocated.
Note					
All contingencies/over programming are held centrally unless indicated otherwise.					

Papur Bwrdd CNC

Dyddiad y cyfarfod:	23 Ionawr 2025
Teitl y Papur:	Ardaloedd Draenio Mewnol – Praeseptau, Cyfraddau ac Ardollau 2025/26
Cyfeirnod y Papur:	25-01-B14
Noddwyd y papur gan:	Rachael Cunningham, Cyfarwyddwr Gweithredol Cyllid a Gwasanaethau Corfforaethol
Paratowyd y papur gan:	Pepe Sepulveda, Cyfrifydd Busnes
Cyflwynwyd y papur gan:	Rob Bell, Pennaeth Cyllid
Pwrpas y papur	Cymeradwyaeth
Crynodeb	<p>Gofynnir i'r Bwrdd:</p> <ul style="list-style-type: none"> gymeradwyo ardollau arbennig yr Ardal Draenio Fewnol (IDD), cyfraddau draenio a praeseptau ar gyfer 2025/26; awdurdodi ei sêl gyffredin i gael ei osod ar y Cyfraddau Draenio Cymeradwy dirprwyo cyfrifoldeb y Bwrdd dros gymeradwyo datganiadau blynyddol ar gyfer 2024/25 i Rachael Cunningham, Cyfarwyddwr Gweithredol Cyllid a Gwasanaethau Corfforaethol

Cefndir

- Gofynnir i'r Bwrdd gymeradwyo'r argymhellion yn dilyn y cyfarfod a gynhaliwyd gyda Chadeirydd Pwyllgor Rheoli Perygl Llifogydd CNC gan ystyried Ardollau, Cyfraddau Draenio a Phreseptau Arbennig Ardaloedd Draenio Mewnol ar gyfer 2025/26 ar 09 Ionawr 2025.
- Mae'r Bwrdd eisoes wedi cytuno i ddirprwyo ystyriaeth fanwl o faterion sy'n ymwneud ag Ardaloedd Draenio Mewnol i Bwyllgor Rheoli Perygl Llifogydd CNC.
- Trafodwyd yr holl argymhellion cyllid gyda'r gwahanol Gyfarfodydd Grŵp Cyngori Ardaloedd Draenio Mewnol cyn cyfarfod Pwyllgor Rheoli Perygl Llifogydd CNC.

Asesiad

- Byddwn yn darparu diweddariad llafar o'r cyfarfod a gynhaliwyd gyda Phwyllgor Rheoli Perygl Llifogydd CNC a fydd yn argymhell cymeradwyaeth i'r Bwrdd. Gellir dod o hyd i'r papur a ystyriwyd yn Atodiad 1, sy'n cynnwys manylion llawn y cynigion.
- Yn gryno, y cynigion yw:
  - Cadw prae-septau gan CNC i'r Ardaloedd Draenio Mewnol o £327k hyd nes y ceir adolygiad pellach o'r model gweithredu presennol,
  - Yna caiff y prae-septau a'r costau eraill (cynnal a chadw yn bennaf) eu hadennill drwy'r cyllid a godir gennym ar gyfer Ardaloedd Draenio Mewnol drwy Ardollau Arbennig, sef £1,481k a Chyfraddau Draenio, £227k. Yr Ardollau Arbennig a'r Cyfraddau Draenio sy'n cael eu talu gan Awdurdodau Lleol a defnyddwyr amaethyddol lleol yn y drefn honno.
- Mae'r papur hwn yn ymwneud â'r cyfraddau a'r ardollau ar gyfer yr Ardaloedd Draenio Mewnol. Mae pwyntiau ehangach yn cael eu codi gan randdeiliaid am Ardaloedd Draenio Mewnol, megis y gweithgaredd gweithredol y mae'r cyllid yn ei ganiatáu, a sut mae'r Ardaloedd Draenio Mewnol yn eistedd yng nghyd-destun newid hinsawdd a'r angen am addasu, a sut y gallai adolygiad fod yn briodol. Mae'r pwyntiau hyn yn cael eu cydnabod ond maent y tu hwnt i gwmpas y papur hwn. Cychwynwyd adolygiad ehangach o Ardaloedd Draenio Mewnol gan y Pennaeth Rheoli Perygl Llifogydd a Digwyddiadau, a bydd diweddariad yn cael ei ddarparu yn y cyfarfod.

Risgiau, Archwaeth Risg a chyfleoedd

- Os na chymeradwyir y prae-septau, y Cyfraddau Draenio a'r Ardollau Arbennig yna ni fyddwn yn bodloni'r terfynau amser statudol ac ni fydd y rhaglen waith yn cael ei hawdurdodi.

Goblygiadau ehangach

- Cyllid:** Mae'r papur yn ymwneud â sefyllfa ariannol yr Ardaloedd Draenio Mewnol. Bydd mân gostau hysbysebu yn gysylltiedig â chyfleu'r cyfraddau draenio y cytunwyd arnynt yn yr ardal leol.
- Cydraddoldeb:** Nid oes angen asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb.

Y Camau Nesaf

- Llinellau amser:
  - Ystyriaeth y Tîm Gweithredol 17 Rhagfyr 2024.
  - Cymeradwyaeth Bwrdd FRMC 09 Ionawr 2025.
  - Cymeradwyaeth ffurfiol gan y Bwrdd 22 - 23 Ionawr 2025.

- Cyhoeddi cyfraddau draenio ar ryngrwyd CNC - o fewn 10 diwrnod ar ôl cymeradwyaeth y Bwrdd (erbyn 03 Chwefror 2025).
- Atodlenni wedi'u selio o Ardollau Arbennig wedi'u postio i Awdurdodau Lleol erbyn 14 Chwefror 2025.

Argymhelliad

9. Gofynnir i'r Bwrdd:

- Gymeradwyo Ardollau Arbennig, Cyfraddau Draenio a Phraeseptau yr Ardaloedd Draenio Mewnol ar gyfer 2025/26
- Awdurdodi ei sêl gyffredin i gael ei osod ar y Cyfraddau Draenio Cymeradwy
- Dirprwyo'r Bwrdd sy'n gyfrifol am gymeradwyo datganiadau blynyddol ar gyfer 2024/25 i Rachael Cunningham, Cyfarwyddwr Gweithredol Cyllid a Gwasanaethau Corfforaethol

Mynegai o Atodiadau

Atodiad 1 – Papur Pwyllgor Rheoli Perygl Llifogydd CNC ar gynigion cyllido ar gyfer 2025/26

NRW Flood Risk Management Committee Paper

Date of meeting:	09 January 2025
Title of Paper:	Internal Drainage Districts – Precepts, Rates & Levies 2025/26
Paper Reference:	To be completed by Secretariat
Paper sponsored by:	Rachael Cunningham, Executive Director for Finance & Corporate Services
Paper prepared by:	Pepe Sepulveda, Business Accountant
Paper presented by:	Catherine Allan, Business Finance Manager
Purpose of the paper	Scrutiny and Recommend approval to NRW Board
Summary	<p>The NRW Flood Risk Management Committee is requested to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • agree the proposed Precepts, Drainage Rates and Special Levies for 2025/26 for Internal Drainage Districts (IDDs). • the proposals will then be submitted to the January Board meeting for endorsement.

Background

1. The Board has delegated consideration of the IDD's Precepts, Drainage Rates and Special Levies to this Committee.
2. To seek NRW Flood Risk Management Committee's agreement to raise:
  - Precepts on IDD's which are administered by Natural Resources Wales (£327k).
  - Special Levies (£1,481k) and the Drainage Rates (£227k) for IDD's which are administered by NRW.

3. We administer the activities of thirteen IDD in Wales (please see annex 1 for location of IDDs). Part of that role is to set our **precept** on the IDDs and to agree the **special levies** and **drainage rates** required to fund the work of the IDDs.
4. We have two non-executive Advisory Groups for Powysland and Gwent IDDs. The Gwent IDD comprises of Lower Wye and Caldicot & Wentlooge who have their own precept, special levies and drainage rates.
5. We have a further five non-executive Advisory Groups for the eleven Districts located in North West Wales.
6. The purpose of the IDD Advisory Groups is to engage with stakeholders and customers providing representative and independent advice to help inform NRW's executive decision making. Also, part of the purpose of the seven Advisory Groups is to consider the **Drainage Rates** and **Special Levies** being recommended to the NRW Board for approval.
7. A **precept**, as outlined in Section 141 of the Water Resources Act 1991, enables NRW to seek a contribution from IDDs for works essential to the Main River within, adjacent or flowing from or into an IDD. The money is raised by NRW from the IDD for the benefit of the respective District or Districts served.
8. All land and properties within a Drainage District are deemed to derive benefit from the activities of an IDD and therefore to contribute to its running costs. Local Authorities are charged a **Special Levy** by the Board in proportion to the annual value of non-agricultural land. **Drainage Rates** are paid by landowners, farmers and tenants in proportion to the annual value of agricultural land.
9. Legislation defines that the Drainage Rates and Special Levies need to be set and published by the 15 February each year.
10. A full review of the costing methodology for IDDs has been undertaken, as agreed at the Flood Risk Management Committee in January 2024 when approving the current year's budget. Any changes in respect corporate cost allocations have been included in the proposals below. A further review is underway regarding Precepts, which we expect to be included in proposals for 2026/27.
11. This paper is about the rates and levies for the IDDs. There are wider points raised by stakeholders about IDDs, such as the operational activity that the funding allows, and how the IDDs sit in the context of climate change and the need for adaptation, and how a review may be appropriate. These points are acknowledged but are beyond the scope of this paper. A wider review of IDDs is under consideration, and an update will be provided at February's joint FRMC-LEC meeting.

Precept Proposal

12. Table 1 below details the proposed Precepts for 2025/26

Precept Proposals - Table 1

Dosbarth Draenio Mewnol / Internal Drainage District	Cynnig Praesept / Precept proposal 2024/25 £	Cynnig Praesept / Precept proposal 2025/26 £
Gwy Isaf / Lower Wye	3,712.12	3,712.12
Cil y Coed a Gwynllwg / Caldicot & Wentlooge	206,000.00	206,000.00
Powysland	10,629.60	10,629.60
Afon Ganol	9,684.06	9,684.06
Cors Ardudwy / Ardudwy marsh	5,878.21	5,878.21
Cors Borth / Borth Bog	7,597.28	7,597.28
Afon Conwy	16,587.12	16,587.12
Dysynni	15,408.80	15,408.80
Glaslyn a Phensyflog / Glaslyn & Pensyflog	11,949.03	11,949.03
Harlech a Maentwrog	8,108.16	8,108.16
Llanfrothen	3,852.20	3,852.20
Cors Malltraeth / Malltraeth Marsh	8,515.01	8,515.01
Mawddach ac Wnion / Mawddach & Wnion	14,992.68	14,992.68
Tywyn	4,545.39	4,545.39
Cyfanswm / Total	327,459.66	327,459.66

13. We are proposing that the precepts for the thirteen IDD's for 2025/26 remain consistent from 2024/25 levels whilst we undertake a wider review of the operating model for recharging work, the level of contribution received by FIRM (Flood and Incident Risk Management) for work benefiting IDD's, and results of the FIRM Case for Change process which will ultimately decide on the target Flood Risk Management operating model for future years.
14. For 2025/26 we will be allocating the precept contribution of £327,459 to Integrated Workforce teams as part of the Budget Setting process. This will allow for an assessment of whether the current contribution, linked to the expenditure incurred by FIRM, is sufficient to carry out flood risk management works within, or adjacent to the relevant IDD boundaries. This work is to be costed and prioritised as part of the RBRAM model for determining the schedule of works given to Integrated Flood Risk Teams.

Corporate costs and Administration

15. Following 2024/25's rate setting for IDD's, it has been agreed to move to a consistent way of applying corporate costs for IDD's. The table in Annex 3 sets out how they have been charged historically based on three methodologies. The core principle behind the change in charge methodology being applied is that that IDD's should be fully self-funded from income received and / or balances, applying both a fair and consistent approach.

16. In this proposal we have used a full cost recovery methodology, considering current methods for charging IDD corporate costs and those adopted across the wider organisation. Also, mindful about how we manage this in the context of what is currently charged to each IDD, the impact of increasing the charges in future years rate setting, and with consultation with the IDD sub-group. An outline of the considerations made has been provided within **Annex 3**.

17. This will also address an Internal Audit recommendation (3.3) from the 2023/24 report:

The advisory raised in the Account Receivable 23/24 Internal Audit is still relevant here. Currently the IDD for Powysland is managed outside of Finance, which is inefficient, we would advise that it would be better practice to treat all IDDs the same way to ensure consolidation and treatment is streamlined and standardised.

Special Levies and Drainage Rates Proposals

General Information

18. Table 2 below provides details of the Special Levies (£1,481k) and the Drainage Rates (£227k) being proposed for 2025/26. The table in Annex 2 provides a comparison to the previous financial year.

19. Local Authorities must also contribute via Special Levies. They will be contacted by officers to advise them of our proposals and the impact on their respective Local Authority. The Team Leader, Integrated Engineering North West will be contacting the Farmers Union of Wales (FUW) and the National Farmers Union (NFU) to outline our maintenance work plans, as well as informing them of the proposed increased Drainage Rates for the 11 IDDs in North West Wales.

20. Drainage rates are calculated on the chargeable value of agricultural land and therefore any changes in the use of the land will be reflected in the rates. This has been factored in to current and future rate setting.

Special Levies and Drainage Rate Proposals 202526 – Table 2

Dosbarth Draenio Mewnol / Internal Drainage District	2025/26	
	Ardoll Arbennig / Special Levy 2025/26 (£)	Cyfradd Draenio / Drainage Rate 2025/26 (£)
Gwy Isaf / Lower Wye	17,071	1,445
Cil y Coed a Gwynllwg / Caldicot & Wentlooge	1,201,984	35,849
Powysland	65,805	77,051
Afon Ganol	18,891	742
Cors Ardudwy / Ardudwy Marsh	17,500	3,266
Cors Borth / Borth Bog	12,820	21,185
Afon Conwy	28,302	9,359
Dysynni	23,754	16,761
Glaslyn a Phensyflog / Glaslyn & Pensyflog	28,594	2,400
Harlech a Maentwrog	27,001	3,763
Llanfrothen	4,712	19,905
Cors Malltraeth / Malltraeth Marsh	4,431	29,946
Mawddach ac Wnion / Mawddach & Wnion	26,774	1,499
Tywyn	3,350	3,978
Cyfanswm / Total	1,480,988	227,151

21. Given the current economic climate, increases in costs are as expected. Inflationary pressures and a significant increase to the price per metre of work (retained from last year's frameworks) have meant the overall cost to maintain IDD's has increased significantly for the same work carried out in previous years. Options have been considered as to a) reduce the amount of work carried out, and b) retain current maintenance programmes with current rates. These options have been considered in combination with the amounts available to each IDD in reserves, in addition to a five-year projected forecast for each IDD (including the current financial year), from which the proposed increase/retention of the drainage rates for 2025/26 have been reached.

IFRS 15

22. At previous Advisory Group meetings, we informed members that NRW is complying with the accounting standard IFRS 15 (Revenue from Contracts with Customers), which was implemented from 1 April 2018.

We agreed with Audit Wales that IDD's can have an individual **accidental** maximum balance (surplus or deficit) of under 5% of the scheme's annual income or under £50k, whichever the greater at the end of a financial year which it can carry forward for use in the next financial year or taking into account when next setting levies and rates. There will be an exception where funds need to be built up for a significant expense or programme / project.

North West IDD's

23. The Special Levies and Drainage Rates recommended have increased in the North IDD's compared to 2024/25 (averaging ~5.6%). Special Levies have increased by £10.5k and Drainage rates have increased by £6.1k. This is due to increased maintenance costs within specific IDD's (Glaslyn, Afon Conwy), as well as accommodating for the revised cost of enabling services. Discussions with the North IDD advisory groups are currently ongoing, the largest of which (Dwyfor & Merionnydd) has been held.

24. The Ardudwy, Harlech and Glaslyn Pencyflog IDD's are currently carrying large balances which are within the limit of IFRS 15 and have been duly considered.

Powysland IDD

25. The Powysland rates will need to increase significantly. Special Levies need to increase by £12.4k and Drainage rates by £14.5k, or more broadly a 23.3% increase,

26. This is on the back of last year's increase and having to absorb significant in-year expenditure i.e., £35k+ on maintenance charges, £25k on a new pump, a 5% pay award assumption and non-consolidated payment which has led to depleting brought forward reserves. The IDD has also retained the previous year's framework rates, which saw maintenance increase from £0.80/metre to £2.58/metre.

27. The cost of operating its pumping stations has increased by £26k due to a significant increase to both the standing and variable charge per unit (kWh) of electricity. This issue has affected all FIRM operating pumping stations, and a business case has been

made as to whether cost mitigation and / or efficiencies can be made to the way we operate our pumping stations.

28. To mitigate the impact to ratepayers whilst still operating within an acceptable level of deficit on our accounts the split has been made between this financial year and future years, as well as utilising the existing reserve balance available. It is acknowledged that this is a significant increase, and a full financial presentation and consultation with the Powysland Advisory Group was held on 26/11/2024 to brief key stakeholders and ratepayers of the IDD's current financial position, cost mitigation measures, proposed increase to rates and levies, and reasonings for such a high level of increase. The group reluctantly accepted that there would be a need to increase the penny rate to the proposed recommendation to avoid the IDD going into a longer-term deficit position, whilst still maintaining an adequate level of ditch maintenance. The need to carefully monitor the financial position in line with the 5-year projected forecast was noted.
29. The proposed increase will ensure the IDD continues to gradually increase its maintenance programme, as well as accommodating the increases to both electricity and full cost recovery of enabling services contributions. Further work is in progress to review invest to save options by renewing the existing pumping stations with more efficient, larger capacity pumps, as well as other efficiencies to be found to reduce the cost burden of electricity and related usage charge.
30. The staffing structure of the IDD is to also be reviewed in the context of the FIRM Case for Change, to ensure maximum potential engineering capacity for both Flood Risk Management and the IDD is achieved, with potential benefits to both FIRM and IDDs.

Gwent IDD

31. The Gwent IDD Advisory group has been briefed on any proposed increase in a meeting held on 01/10/2024. There will be no change to the Lower Wye rates, though Caldicot & Wentlooge's drainage rate will increase by 3.5%. This incorporates inflationary pressures, as well as further plant and machinery requirements for the IDD in 2025/26. Special Levies for Caldicot & Wentlooge will increase by £40.6k and Drainage rates by £1.2k in 2025/26. This is in line with the previous year's projected increase.
32. The Caldicot & Wentlooge and Lower Wye sub-districts of the Gwent IDD are the only IDDs with a material balance, and in line with our IFRS15 policy and agreement with Audit Wales, this balance is projected to be fully utilised within the five-year cost projections and has been factored into the next setting of levies and rates.
33. Caldicot are currently carrying out an appraisal of their 5-year capital plan. This will ensure that any expenditure on maintenance and plant purchases are prioritised and phased across the period.

Risks and opportunities

34. If the Precepts, Drainage Rates and Special Levies are not approved then we will not meet the statutory deadlines and the programme of works will not be authorised.

Wider implications

35. **Finance:** Approval of the proposals in this paper will allow the collection of income, which is used to fund direct works.
36. **Equality:** An Initial Screening has been completed, which indicated that a full Equality Impact Assessment is not required for the proposals in this paper.

Next Steps

37. Timelines.

- Executive Team consideration 17 December 2024.
- FRMC Board approval 09 January 2025.
- Formally approved by Board 22 - 23 January 2025.
- Drainage rates published on NRW internet - within 10-day of Board approval (by 03 February 2025).
- Sealed schedules of Special Levies posted to Local Authorities by 14 February 2025.

Recommendation

38. The NRW Flood Risk Management Committee is requested to:

- agree the proposed Precepts, Drainage Rates and Special Levies for 2025/26.
- The proposal will also be submitted to the Board for approval.

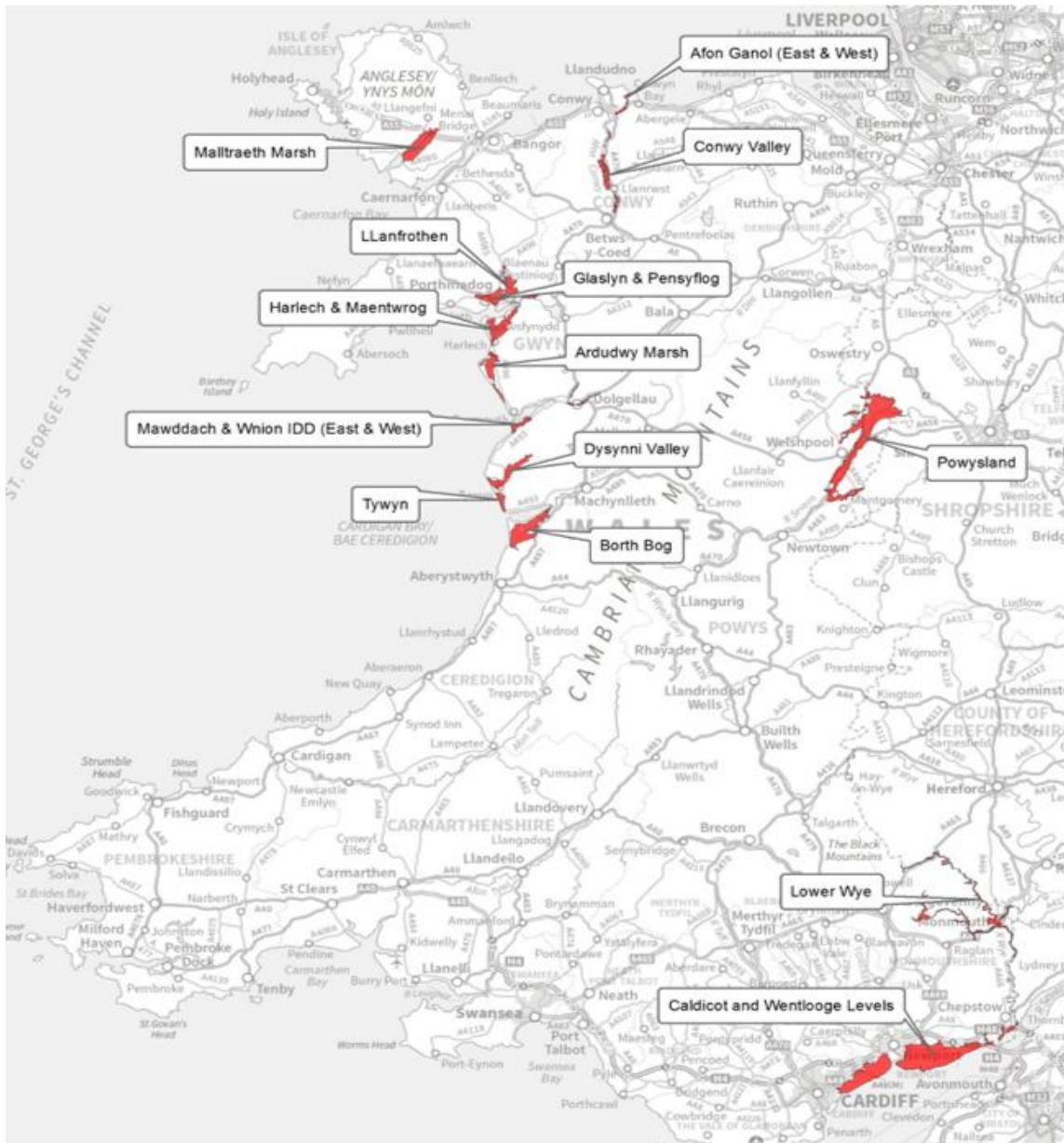
Index of Annexes

Annex 1 – Map of IDD's

Annex 2 – Drainage rate and Special Levy income by IDD

Annex 3 – Corporate costs and Administration

Annex 1 – Internal Drainage Districts

Annex 2 – Drainage Rates

Dosbarth Draenio Mewnol / Internal Drainage District	Advisory Group	Drainage rate pence			Local Authority
		2024/25	2025/26	Change	
Gwy Isaf / Lower Wye	Lower Wye	1.40	1.40	-	Monmouth
Cil y Coed a Gwynllwg / Caldicot & Wentlooge	Caldicot & Wentlooge	7.30	7.56	0.26	Cardiff, Newport & Monmouth
Powysland	Powysland	15.02	18.52	3.50	Powys
Afon Ganol	Conwy	12.24	12.85	0.61	Conwy
Cors Ardudwy / Ardudwy Marsh	Dwyfor & Merionnydd	21.27	22.33	1.06	Gwynedd
Cors Borth / Borth Bog	Borth	51.00	54.31	3.31	Ceredigion
Afon Conwy	Conwy	35.48	37.79	2.31	Conwy
Dysynni	Dolgellau	52.62	57.88	5.26	Gwynedd
Glaslyn a Phensyflog / Glaslyn & Pensyflog	Dwyfor & Merionnydd	9.92	10.42	0.50	Gwynedd
Harlech a Maentwrog	Dwyfor & Merionnydd	12.79	13.43	0.64	Gwynedd
Llanfrothen	Dwyfor & Merionnydd	77.26	81.13	3.87	Gwynedd
Cors Mallaeth / Mallaeth Marsh	Mallaeth	46.08	47.69	1.61	Ynys Mon
Mawddach ac Wnion / Mawddach & Wnion	Dolgellau	13.00	13.46	0.46	Gwynedd
Tywyn	Dolgellau	80.38	85.60	5.22	Gwynedd
Cyfanswm / Total		435.76	464.37	28.60	

Annex 2b – Special Levies

Dosbarth Draenio Mewnol / Internal Drainage District	Advisory Group	Special Levy			Local Authority
		2024/25	2025/26	Change	
Gwy Isaf / Lower Wye	Lower Wye	17,071	17,071	-	Monmouth
Cil y Coed a Gwynllwg / Caldicot & Wentlooge	Caldicot & Wentlooge	1,161,337	1,201,984	40,647	Cardiff, Newport & Monmouth
Powysland	Powysland	53,366	65,805	12,440	Powys
Afon Ganol	Conwy	17,991	18,891	900	Conwy
Cors Ardudwy / Ardudwy Marsh	Dwyfor & Merionnydd	16,667	17,500	833	Gwynedd
Cors Borth / Borth Bog	Borth	12,037	12,820	782	Ceredigion
Afon Conwy	Conwy	26,574	28,302	1,728	Conwy
Dysynni	Dolgellau	21,595	23,754	2,159	Gwynedd
Glaslyn a Phensyflog / Glaslyn & Pensyflog	Dwyfor & Merionnydd	27,232	28,594	1,362	Gwynedd
Harlech a Maentwrog	Dwyfor & Merionnydd	25,716	27,001	1,285	Gwynedd
Llanfrothen	Dwyfor & Merionnydd	4,487	4,712	225	Gwynedd
Cors Mallaeth / Mallaeth Marsh	Mallaeth	4,281	4,431	150	Ynys Mon
Mawddach ac Wnion / Mawddach & Wnion	Dolgellau	25,868	26,774	906	Gwynedd
Tywyn	Dolgellau	3,146	3,350	204	Gwynedd
Cyfanswm / Total		1,417,368	1,480,988	63,620	

Annex 3 – Corporate Costs and Administration

IDD	Methodology	Prior Year Cost
Gwent IDD (Caldicot & Wentlooge + Lower Wye)	Corporate costs included as a percentage of income , currently 25% of income charged as a cost to corporate cost.	Projected £300k for FY2024-25 (25% of income).
Powysland IDD	Corporate costs allocated by direct staff charge (Administrative Clerk to IDD) to the IDD.	Projected £10.5k for FY2024-25 (average cost of employment).
North Wales IDD (x11)	Corporate costs charged as an 'Administration Charge' , calculated based on a percentage recharge of individual staff members' time / salary across Administration functions (Finance, Income, Operational Management), split by each IDD.	Projected £36.8k for FY2024-25 based on previous allocation of time spent on North IDD.

Options have been considered as to:

- A) Retain the current corporate cost charge regimes. This would not resolve any of the issues, further delaying addressing the issue.
- B) Apply an administration charge (consistent with the North IDD methodology). With input from staff across Operation Management, Engineering, Income and Business Finance, data has been evaluated based on a current assessment of time spent by IDD. Given this scenario, IDD across the North would see a saving of £4.7k, reflecting less time spent by IDD for 2025/26. Powysland would see an increase of £26.9k, reflecting administrative staff currently spending time on the IDD who are not charged directly or indirectly to Powysland. Gwent IDD would see a reduction of £291.6k. This is due to staff within Gwent IDD who are currently charged to the IDD not being included. Time across other functions has been assessed by actual time, as opposed to an apportionment based on income as is current. It is important to note, this option does not consider corporate costs costing outside of administrative time, which would not fully cost recover, as it neglects to include other corporate functions (rent, rates, non-specific utilities) not charged to IDDs, and in itself does not include time spent on procurement, Facilities & Fleet, ICT, CCC, HR-related and onboarding costs, internal audit and numerous other charges. By applying this charge, we would also introduce the need to review the arrangement specifically and separately on an annual basis, which also leaves exposure for what is and / or isn't full cost recovered. It is acknowledged however that this may present a fairer approach in what is charged based on a use / cost basis. In considering the above

factors, we would not recommend this option without further consideration of other enabling costs or recharging of said costs.

- C) Using the current basis for charging corporate costs for all regular funding sources across NRW; based on total income and total corporate cost centres and those areas identified as benefiting all NRW, a 25% rate on income was agreed. For the purposes of 2025-26 Budget Setting, acknowledging this figure and methodology is currently in review and likely to change in light of Case for Change implications, a figure of 22% of income has been used. Using this option would enable consistency across all IDD's and alignment to wider NRW charging principles for regular funding sources benefiting from NRW enabling services. However, it is noted this presents a significant cost burden and resultant increase to drainage rates across North IDD's and particularly Powysland, which currently sees comparatively less corporate costs charged directly to the IDD.

Option C has been factored into the below proposals for 2025-26 and ensures full cost recovery, including the revised enabling services charge as a percentage of income received, which is consistent with other regulatory charge regimes in NRW. The risk of not applying the corporate cost charge in this manner would place the residual financial burden of corporate costs incurred on NRW to subsidise costs, which does not align with the approach / statutory requirements of IDD's remaining self-funded from income received.

Detailed input has been fed in consultation with IDD Management, Operational Management, and Income / Financial Accounting teams, as well as the relevant IDD Advisory Groups to agree on the approach for 2025/26 and future financial years.